

Gün Gün Üç Aylık Medya/İfade Özgürlüğü İhlalleri - EKİM - KASIM - ARALIK 2020 Tam Metin

Ekim - Kasım - Aralık 2020'yi kapsayan Bianet Medya Gözlem Raporu, 179 gazetecinin, Türk Ceza Kanunu (TCK), Terörle Mücadele Kanunu (TMK) ve Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Kanunu gibi yasal düzenlemelerden 9 müebbet ve 1756 yıl 2 ay 34 gün hapis cezası, sekiz gazetecinin toplam 1 milyon 310 bin TL ve 5 medya kuruluşunun da toplam 275 bin TL tazminat istemiyle karşı karşıya olduğuna işaret ediyor.

Ekim-Aralık 2020 döneminde İnternet ortamında yolsuzluk, kayırmacılık, uyuşturucu ticareti, cinsel istismar, kadrolaşma gibi konularda çıkan en az 360 haber bağlantısına erişim engeli getirildi. Sansürden, Sözcü, Cumhuriyet, BirGün, Deutsche Welle siteleri kadar, iktidara yakın Milli Gazete gibi medya kuruluşlarının siteleri de etkilendi.

Aynı dönemde, Basın İlan Kurumu (BİK) iktidara muhalif BirGün gazetesine 23 günlük ilan kesme cezası verdi. Bu dönem Cumhuriyet gazetesine kesilen 45 günlük ilan kesme cezasından 28 günün uygulanmasına karar verildi. Sözcü gazetesine ve aynı grubun gazetesi olan Korkusuz'a Aralık'ta 10'ar gün ilan kesme cezası da verildi. Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan bir karikatür için RTÜK'ün "Basın Ahlak Esasları"nın ihlal edildiği iddiasıyla BİK'e şikâyette bulunmasının ardından BİK, Cumhuriyet gazetesinden savunma istedi. BİK azınlık gazetelerini Şubat 2021 itibariyle maddi destek sunmaya devam edeceğini açıkladı.

Vergi müfettişleri, Google reklam ödemelerine karşılık faturanın bir ay gecikmeyle kesilmesi ve Nihat Genç'in mahkum olduğu tazminatın kendisine ödenmesi gibi gerekçelerle Odatv sitesine toplam 371 bin TL ceza kesti.

Suudi Arabistan'ın İstanbul Konsolosluğu'nda öldürdüğü Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'ya ilişkin cinayet davası İstanbul'da hızla yola alıyor. Buna karşılık, 14 yıllık Hrant Dink cinayeti davası, Dink'i tehdit eden MİT görevlileri dinlenmeden ve soruşturma genişletilmeden hızla bitirilmek isteniyor. Dosya, sanıkların esas hakkındaki savunmalarıyla sona yaklaşıyor. Dink gibi, 28 yıllık Musa Anter cinayeti davası da ağır aksak sürüyor.

Cemal Kaşıkçı cinayeti

RSF'nin müdahilliğine ret: İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi, öldürülen gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın daha sonra açıklanan cinayetiyle ilgili 20 Suudi görevliyi ağırlaştırılmış müebbet hapis istemiyle [yargılamaya](#) devam etti. Mahkeme, cinayet mahallinde delilleri yok etmekle suçlanan altı sanığın yer aldığı ikinci iddianameyi de dosyaya kattı. Duruşmada, RSF'nin müdahillik başvurusu "suçtan doğrudan zarar görmediği" gerekçesiyle reddedildi. Kaşıkçı'nın nişanlısı Hatice

Cengiz ve eski AKP Milletvekili ve Genel Başkan Yardımcısı Yasin Aktay'ın da katıldığı duruşmada, Mısır muhalifi Ayman Nour'un tanık olarak dinlendi. Kaşıkçı'nın 2017'de Mısırlı muhalif televizyon kanalı Al Sharq'de yaptığı konuşmayla ilgili soru üzerine Nour, “Cemal geç saatte beni aradı, yayına çıkmak istedi. Yayında ne söyleyeceğini bana söylemedi. Yayında çok sert bir açıklama yaptı. Bu sert açıklamaları beni de şaşırttı. Yayın sonrası Cemal benim evimdeydi. Ona, 'Suudi Arabistan'a gelebilirsin' diye bir mesaj geldi. Velid bin Talal'dan gelen mesaj ile ilgili olarak, 'Dikkat et, belki ona baskı yapmışlardır sana böyle mesaj göndersinler diye' dedim. Mısır ile Suudi Arabistan arasında ilişkiler başlamıştı. MBC Suudi kanalı ama program sunucuları Mısırlıydı. Televizyonda Cemal Kaşıkçı ve Ayman Nour'u öldüreceklerini söylediler. Ben bunu kayıt altına alıp savcılığa suç duyurusunda bulundum” dedi. Aralarında Suudi Arabistan Krallığı İstihbarat Başkan Yardımcısı Ahmet bin Muhammed el-Asiri ve Veliht Prens Muhammed bin Selman'ın basın danışmanı Suud el-Kahtani'nin de bulunduğu firari 26 sanıktan yeni altı sanık için İstanbul Barosu'ndan birer avukat görevlendirildi. 3 Temmuz'da görülen ilk duruşmada, çoğu konsolosluk çalışanı sekiz tanık dinlenmişti. Sanıkların yakalanmasını bekleyen mahkeme, sanıkların yakalanması için Interpol'den, Kaşıkçı'nın telefon kayıtlarına dair de Apple Şirketi'nden yanıt bekliyor. Davaya 4 Mart'ta devam edilecek (24 Kasım).

Kaşıkçı cinayetine ikinci iddianame: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Washington Post gazetesi yazarı Cemal Kaşıkçı'nın 2 Ekim 2018'de Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu'nda öldürülmesine ilişkin ikinci bir iddianameyi, yargılamanın devam ettiği İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. İki başkonsolosluk çalışanı toplam altı şüphelinin sanık olarak gösterildiği 41 sayfalık iddianamede, şüphelilerden ikisinin ağırlaştırılmış müebbet, dördünün ise beşer yıla kadar ayrı ayrı hapisle cezalandırılmaları talep edildi. İddianamede, konsolosluk çalışanı şüpheliler muavin konsolos Sultan Yahya A. ve ateşe Yasir Halit M. hakkında “tasarlayarak canavarca hisle eziyet çektirerek kasten öldürme” suçundan ayrı ayrı ağırlaştırılmış müebbet, diğer Suudi Arabistan vatandaşı olan şüpheliler Ahmet Abdulaziz M., Khalid Yahya M., Mohammed İbrahim A. ve Obaid Ghazi A. hakkında “suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirme” suçundan ayrı ayrı 6 aydan beşer yıla kadar hapse çarptırılmaları istendi (28 Eylül).

Hrant Dink cinayeti

Dink Davası Ocak'ta sürecektir: İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in 19 Ocak 2007'de İstanbul Şişli'de öldürülmesiyle ilgili kamu görevlilerini kapsayan davanın 116. duruşmada Trabzon İstihbarat Şube Müdürü Engin Dinç, İstanbul Jandarma Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlileri Mikdat Özbek, Musa Yıldırım, Eyüp Temel, Hacı Ümer Ünalır, Trabzon İstihbarat Şube Müdürü Yardımcısı Hasan Durmuşoğlu, aynı şubede görevli Hüseyin Yılmaz ve Samsun İl Jandarma Komutanlığı Kom Şube Müdürü Murat Bayrak ile müdafileri savunma yaptı. Mahkeme başkanı Akın Gürlek, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden gelen bir yazıyı okudu. Gelen yazıda Trabzon İl Jandarma Komutanı Ali

Öz ve İstanbul İl Jandarma Komutanlığı İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlileri Ecevit Emir ile Emre Cingöz'ün esas hakkındaki mütalaanın açıklanmasının ardından yurt dışına kaçmak için Gürcistan'da bazı kişilerle irtibat kurduğu, arayışa girdiği ve buna dair çalışmalar yaptıkları belirtildi. Esas hakkında savunmalar, 6 Ocak'ta dönemin İstanbul Emniyet müdürü Celalettin Cerrah, dönemin Trabzon Jandarma alay komutanı Ali Öz, İstanbul Jandarma istihbarat görevlileri Mustafa Küçük, Ali Barış Sevindik, Bekir Yokuş, İstanbul jandarma istihbarat görevlisi Önder Araz ve cinayet tasarısı sırasında İstihbarat Daire Başkanlığı'nda, cinayet sırasında ise İstihbarat Daire Başkanlığı C Şube müdür yardımcısı olan Ali Poyraz ile başlayacak. 8, 11, 15 ve 20 Ocak'ta diğer sanıklarla sürecek işlem, 22 Ocak'ta dönemin istihbarat C şube müdürü Ali Fuat Yılmaz, eski Trabzon Emniyet müdürü ve İstihbarat Daire başkanı Ramazan Akyürek, gazeteci Ercan Gün ve İstanbul Jandarma İstihbarat görevlisi Muharrem Demirkale ile son bulacak (24 Aralık).

Savcı 53 sanığa ceza istedi: Agos Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink'in öldürülmesine ilişkin kamu görevlilerinin yargılandığı davada İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi savcısı Muhammed İkbâl Anar, 15 Aralık'taki duruşma öncesi mütalaasını sundu. 68 sayfalık mütalaada firari 13 sanığın dosyasının ayrılmasını, 1 sanığın ölüm nedeniyle davasının düşmesini, 11 sanığın tüm suçlardan beraatını 53 sanığın ise çeşitli suçlardan cezalandırılması istedi. Tutuklu yargılanan dönemin Trabzon Emniyet Müdürü Ramazan Akyürek hakkında "insan öldürmeye iştirak" suçundan müebbet, İstanbul İstihbarat Şube Müdürü Ali Fuat Yılmaz hakkında da "tasarlayarak insan öldürmek" suçundan ağırlaştırılmış müebbet cezası talep etti. Yine dönemin Trabzon İl Jandarma Komutanı Ali Öz'ün de ağırlaştırılmış müebbet hapsini istedi. Yurtdışında (firari) bulunan sanıklardan Adem Yavuz Arslan, Coşgun Çakar, Ekrem Dumanlı, Fetullah Gülen, Halil İbrahim Koca, Mehmet Akif Yılmaz, Mehmet Faruk Mercan, Metin Canbay, Ömer Faruk Kartın, Serkan Şahan, Yılmaz Angın, Yunus Yazar ve Zekeriya Öz'ün dosyasının ise ayrılmasını talep etti (14 Aralık).

Musa Anter cinayeti

Anter Davası 28 yıldır "Yeşil"i bekliyor: Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi, aydın ve gazeteci Musa Anter'in 1992'de öldürülmesi ve 90'larda JİTEM'in işlediği cinayetlerle ilgili 18 sanıklı davada, ne "Yeşil" kod adlı Mahmut Yıldırım'ı bulabildi ne de İsveç'te bulunan PKK itirafçısı ve eski MİT elemanı Abdülkadir Aygan'ın (Aziz Turan) altı yıldır ifadesini alabildi. Tanık Nuri Sınır, 28 yıl sonra dinlendi. Ara kararını açıklayan mahkeme, sanık Hamit Yıldırım hakkında uygulanan adli kontrol tedbirinin devamına karar verdi. Mahkeme heyeti, sanık Hamit Yıldırım'ın adli kontrolünün kaldırılması yönünden avukatının ilettiği talebi reddetti. İsveç'te yaşayan sanıklardan Abdülkadir Aygan'ın ifadesinin alınması için Adalet Bakanlığı'na yazı yazılmasına, tanıklar Celal Yeltekin ve Ömer Özüyılmaz'ın akıbetlerinin sorulmasına, tanık Latif Şimşek için zorla getirme kararı çıkarılmasına ve aranan sanıklar hakkında yazılan müzekkerelerin yanıtlarının beklenmesine karar verdi. Mahkeme heyeti, sanıklar Muhsin Gül, Mehmet Zahir Karadeniz, Fethi

Çetin ve Mahmut Yıldırım hakkındaki yakalama emirlerinin infazını bekliyor. [Dava](#), 20 Ocak 2021'e kaldı (20 Ekim).

Tutuklamalar

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde Van'da ikisi Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri, biri Jinnews muhabiri olmak üzere dört gazeteci, gizlilik konan bir soruşturma dosyasından "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklandı. Cezaevinden tahliye edilmeden önce Müyesser Yıldız CHPLi vekiller tarafından ziyaret edilmişti.

Van'da dört gazeteci tutuklandı: Van'da 6 Ekim'de gözaltına alınan Mezopotamya Ajansı (MA) muhabirleri Adnan Bilen ve Cemil Uğur ile Jinnews sitesi muhabiri Şehriban Abi ile gazeteci Nazan Sala gözaltında dört gün tutulduktan sonra tutuklandı. Haber yaparken kimden talimat aldıkları, haber giderlerini nereden karşıladıkları yönünde sorular sorulduğu ifade edilen gazeteciler, savcılıkça "örgüt üyeliği" iddiasıyla sevk edildikleri hakimlik tarafından aynı suçlamayla tutuklandı. Uğur, Van'ın Çatak ilçe kırsalında operasyona çıkan askerlerin gözaltına aldığı köylüler Servet Turgut ve Osman Şiban'ın helikopterden atıldıklarını gündeme getirmişti. Şüphelilerin tutuklanması kararında, "Devlet aleyhine toplumsal haberleri yapmak" ifadesi de yer alıyordu. Gizlilik kararı bulunan dosyada suçlamaların söz konusu haberle sınırlı olup olmadığı henüz bilinmiyor (9 Ekim).

CHP'den Yıldız'a ziyaret: CHP PM Üyesi Aydın Milletvekili Bülent Tezcan ve TBMM Adalet Komisyonu Üyesi CHP Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül Sincan Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan gazeteci Müyesser Yıldız'ı ziyaret etti. Ziyaret sonrası açıklama yapan vekiller, 9 Kasım'da yargılaması başlayacak olan Yıldız'ın SEGBİS yoluyla savunmasını almak istediği için Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'ne itirazı olduğunu bildirdi; "Ceza yargılaması hukukunda yüz yüzelik esastır. Mahkeme de cezaevi de Ankara'da. Buna rağmen duruşma Müyesser Yıldız'dan kaçırılıyor. Bu savunma hakkının ihlalidir" dedi (27 Ekim).

Hapisteki gazeteciden mektup: Tutuklu gazeteci Nedim Türfent, tutuklu bulunduğu Van Cezaevi'nden Evrensel gazetesine "Sistematik bir tecrit altındayız" başlıklı bir mektup gönderdi. Türfent mektubunda, cezaevinde neler yaşadıklarını aktararak, hasta tutukluların tedavilerinin durdurulduğunu, diş doktorunun ilaç yazmaktan başka bir işlem yapmadığını, açık ziyaret yapılmadığını, Mart ayından beri spor, sohbet, kurs gibi sosyal etkinliklerin yasaklandığını belirtti (1 Ekim).

Tahliyeler

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde, altı aydır tutuklu bulunan Odatv sitesi Ankara haber müdürü Müyesser Yıldız çıktığı ilk duruşmada tahliye edildi. Kocaeli Kartepe'deki cinsel istismar

iddialarına AKP'li kimi siyasilerin isimlerinin de karıştığı yönündeki iddialarla ilişkili haberin yayınlanmasının ardından üç hafta tutuklu kalan Faruk Bostan ve Bülent Karagöz tahliye edildi.

Müyesser Yıldız'a tahliye: Ankara 26. Ağır Ceza Mahkemesi, “devlete ilişkin gizli belgeleri açıkladığı” iddiasıyla yargılanan Odatv sitesi Ankara haber müdürü Müyesser Yıldız’ın altı aylık tutukluluğunu, davanın ilk duruşmasında son verdi. Gazeteci, TELE 1 Ankara Temsilcisi İsmail Zeki Dükel ile birlikte ağır hapis istemiyle yargılanıyor (9 Kasım).

Bostan ve Karagöz'e tahliye: Kocaeli 2. Asliye Ceza Mahkemesi, Kartepe ilçesinde tecavüz ve cinsel istismar iddialarına AKP’li kimi siyasilerin isimlerinin de karıştığı yönündeki iddiaları yazdıktan sonra “iftira” suçlamasıyla tutuklanan Kocaeli Halk gazetesi imtiyaz sahibi [Faruk Bostan](#) ile yazı işleri müdürü [Bülent Karagöz](#)’ü üç hafta tutukluluktan sonra tahliye etti (21 Ekim).

Gözaltılar

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde gözaltına alınan sekiz gazeteciden ikisi İHA Ar-ge merkezinin bulunduğu alanı “izinsiz bir şekilde görüntüledikleri” iddia edilen Rusya merkezli NTV kanalında çalışan Rus muhabirlerdi. Bir gazete çalışanı da “polise mukavemet” gerekçesiyle gözaltına alındı. Dört gözaltının Kürt Sorunu kapsamında yaşandığı bu dönem protesto eylemlerinde ya da basın açıklamalarında haber takibi yapan gazetecilerin bu gruplarla birlikte gözaltına alınmaları dikkat çekiyordu. Bir gazeteci duruşma için gittiği adliyede bir gazeteci de geçmişte yazdığı bir yazı nedeniyle gözaltına alındı. Ayşenur Arslan ise evine ulaşan tebligatla ifadeye çağrıldı.

Geçen yılın aynı döneminde 6’sı “Kürt Sorunu” bağlantılı soruşturmalar çerçevesinde olmak üzere en az 13 gazeteci gözaltına alınmıştı. Ayrıca, üç gazetecinin de evi aranmıştı.

Durgut’a gözaltı: Mezopotamya Ajansı (MA) muhabirlerinin içinde bulunduğu aracı Cizre’de durduran polis, Ajans muhabiri [Zeynep Durgut](#)’u gözaltına aldı. Durgut hakkında, Osman Şiban ve Servet Turgut’un helikopterden atılması iddialarıyla ilgili yürütülen bir soruşturma kapsamında gözaltı kararı olduğu ifade edildi. “Örgüt üyeliği” gerekçesiyle tutuklama istemiyle Van 2. Sulh Ceza Hakimliği’ne sevk edilen Durgut’a fotoğraf makinesinde yer alan hafıza kartındaki Özgür Kadın Hareketi (TJA) etkinliğine ait haber fotoğrafları soruldu. Kimi televizyon programlarındaki haber aktarımlarının sorulduğu ifade verilen Durgut, ifadesinin ardından, yurt dışı yasağı konularak adli kontrolle serbest bırakıldı (17 - 22 Aralık).

Çeri’ye gözaltı: Ücretleri ödenmeyen Atlas Global çalışanlarının 10 Aralık 2020 tarihinde İstanbul’da ETS Genel Müdürlüğü önünde düzenledikleri eylemi takip eden Medyascope tv sitesi muhabiri [Ufuk Çeri](#), polis müdahalesi sırasında protestocularla birlikte gözaltına alındı. Gözaltına alınan Çeri ve sekiz kişi, savcılıkta verdikleri ifadenin ardından serbest bırakıldı (10 Aralık).

İki Rus gazeteciye gözaltı: İstanbul'da bulunan İnsansız Hava Aracı (İHA) AR-GE Merkezi'nin bulunduğu alanı “izinsiz bir şekilde görüntüledikleri” ve akreditasyonsuz” oldukları ileri sürülen Rusya merkezli NTV kanalı muhabiri Alexei Petrouchko ve kameramanı Ivan Malychkine ve Türkiye’den bir kişi gözaltına alındı. İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nde dört gün gözaltında tutulan üç kişi, İstanbul Savcılığı’na çıkarıldıktan sonra serbest bırakıldı (3-7 Aralık).

Tekin’e adliyede “haber” gözaltısı: Tele 1 televizyonu dış haberler editörü, gazeteci-yazar [Çağlar Tekin](#), bir duruşma için geldiği adliyede gözaltına alındığını duyurdu. Çağlar Tekin, ifadesi alınıp serbest bırakıldıktan sonra Twitter hesabından gözaltı gerekçesini, “AA'nin Suriye'de IŞİD militanlarının TSK araçlarını kullandığına ilişkin önce yayınlayıp ardından kaldırdığı haberini paylaşmak” olarak aktardı (10 Kasım).

Bayram’a gözaltı: Ankara’nın Çankaya ilçesi Mahmut Esat Bozkurt Caddesi üzerinde gözaltına alınan Yeni Yaşam gazetesi çalışanı Hamdullah Bayram, tutanak tutulması ardından serbest bırakıldı. “Sizi de gazetenize de biliyoruz. Sizi de, gazetenizi de, ajansınızı da yakacağız” diyerek tehdit ettiği iddia edilen polisler, hakkında “polise mukavemet” gerekçesiyle tutanak tuttuktan sonra Bayram’ı serbest bıraktı (10 Kasım).

Fatoş Erdoğan’a gözaltı: Halkların Demokratik Partisi (HDP) Gençlik Meclisi, Yeni Demokrat Gençlik, Devrimci Öğrenci Birliği ve Gençliğin Devrimci Güçleri (DEV-GÜÇ) üyeleri tarafından 25 Ekim 2020 tarihinde Kadıköy’de yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahalesi sırasında haber takibi yapan Dokuz8 Haber muhabiri [Fatoş Erdoğan](#), darp edilerek gözaltına alındı. Polis, Erdoğan’ı gözaltı aracına götürdükten sonra serbest bıraktı (25 Ekim).

İde’ye gözaltı: İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in basın danışmanı ve Yeniçağ gazetesi yazarı [Murat İde](#), 2015’te yazdığı bir yazı nedeniyle Giresun’da kaldığı otelde gözaltına alındı. İde hakkında bu yazıya ilişkin 2018 yılında dava açıldığı öğrenildi. İde, ifadesinin alınmasının ardından serbest bırakıldı (8 Ekim).

Arslan’ın ifadeye çağırılması: Twitter’den yaptığı paylaşıma göre, gazeteci [Ayşenur Arslan](#) 2 Ekim 2020 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Basın Suçları Soruşturma Bürosu tarafından “şüpheli” sıfatıyla ifadesinin alınması için savcılığa çağırıldı. Evine ulaşan tebligatla ifadeye çağırıldığını öğrenen Arslan, hangi konuda ifadeye çağırıldığını bilmediğini ifade etti (2 Ekim).

Saldırı, Tehdit, Engelleme

Rapor döneminde çevrimiçi ortamda sözlü saldırıya uğrayan gazeteci Özlem Gürses bu hesapları teşhir etti. Gazeteci Fırat Topal dijital şiddete uğradı. Yerelde görev yapan DHA muhabirleri haber takibi sırasında saldırıya uğradı.

Suç örgütü lideri Alaattin Çakıcı tutuklu gazetecileri; Süleyman Soylu da Barış Terkoğlu'nu hedef aldı. Barış Terkoğlu ve Barış Pehlivan hakkındaki "Çağrı Üzerine Koruma Tedbiri"ni kaldırıldı.

Geçtiğimiz yılın aynı döneminde, dördü askeri operasyon bölgesinde olmak üzere toplam dokuz haberci saldırıya uğramıştı. İstanbul Büyükkada'daki fayton krizini izleyen bir gazeteci polis şiddeti görürken Ankara, Konya ve Iğdır saldırıları, yerel habercilere yönelik şiddet sarmalının sürdüğünü göstermişti.

Gürses'e sözlü saldırılar: Gazeteci Özlem Gürses, sövgü içeren ifadeler nedeniyle birçok sosyal medya hesabını, paylaştıkları söz konusu mesajları ile birlikte teşhir etti (20 Aralık).

Topal'a online tehdit: Evrensel gazetesi Diyarbakır muhabiri Fırat Topal, daha önce de pek çok gazeteci ve siyasetçiyi tehdit eden ve hakkında suç duyurusunda bulunulan "Jitemci.turkeyy" hesabı üzerinden tehdit edildi. Söz konusu hesaptan Topal'a "Şewbaş hewal ölüm seni bulacak Jitem" yazılı bir mesaj gönderildi. Mesajın ardından ise Şırnak'ta 2015'te zırhlı aracın arkasına bağlanıp sürüklenerek öldürülen Hacı Lokman Birlik'in videosu aktarıldı (11 Aralık).

Bursa'da haberciye şiddet: Bursa'nın Osmangazi ilçesinde akşam sokağa çıkma kısıtlamasını ihlal eden bir kişi mahalle bekçileriyle tartışmasını izleyen DHA muhabiri Mehmet İnan'a Ben boksörüm" diyerek saldırdı. Gazetecinin burnu kırıldı. Baygınlık geçiren İnan hastaneye kaldırılırken, saldırgan ve arkadaşları gözaltına alındı (3 Aralık).

Çakıcı hedef gösterdi: Örgütlü suç örgütü lideri Alaattin Çakıcı, CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nu tehdit ettiği mektubunda, tutuklu gazetecileri de hedef aldı. Çakıcı, "Basın özgürlüğü yok diyorsunuz, iktidara uzak olan batıdan emir alan gazeteciler sürekli iktidarı eleştirirken Devletimizi aşağılayarak Cumhuriyet İttifakı'na ve Devletimize hakaret etmektedirler. Bu tip gazetecilerin tutuklanmasında madem devlet adamısın niçin rahatsız oluyorsun" diye yazdı (17 Kasım).

Vekilden Özdil'e sözlü saldırı: AKP milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı sosyal medya hesabından Sözcü gazetesi yazarı [Yılmaz Özdil](#)'e sözlü saldırıda bulundu. Çamlı, Özdil'in Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar ile davasını konu olan bugünkü "Meslek hayatımın en büyük onurunu ilk kez açıklıyorum" başlıklı yazısına ilişkin olarak, "Fitnenin Sözcü'sündeki köpeköldüren müptelası köşebaşı yazarı yine kusmuş!" ifadesini kullandı (13 Kasım).

Devlet artık Terkoğlu ve Pehlivan'ı korumayacak: İstanbul İl Koruma Komisyonu, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun yazı ve haberler yoluyla eleştirilmesinden sonra Oda TV sitesi haber müdürü Barış Terkoğlu ve haber sitesinin Genel Yayın Yönetmeni Barış Pehlivan hakkındaki "Çağrı Üzerine Koruma Tedbiri"ni kaldırdı. Komisyonun 10 Eylül'de aldığı karar Terkoğlu ve Pehlivan'a tebliği edildi (13 Ekim).

Terkoğlu Soylu'nun hedefinde: İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Cumhuriyet gazetesinde Barış Terkoğlu imzasıyla yayımlanan ve “Nurculuk onun düşünce hayatında belirleyiciydi... Soylu’yu zaman zaman Norşin medreselerinde diz çökerken görmemiz tesadüf değil” ifadelerinin de yer aldığı “İçişleri Bakanı hangi cemaatten” başlıklı yazıya sosyal medya uygulaması Medium üzerinden yanıt verdi. Soylu, Terkoğlu’nu hedef alarak “Yazık ki Çocuk! Öğrenecek çok yolun var. Fakat işin başında fitneye düşmüşsün. Kötü yola düşmüşsün Allah kurtarsın...” dedi (12 Ekim).

Hak Arama ve Cezasızlık

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde, gazeteci Fırat Topal'ın uğradığı dijital şiddet vakası yargıya taşındı. Aydın Engin hiçbir gerekçe gösterilmeden kendisine verilmeyen sürekli basın kartı için Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nı dava etti. Ahmet Şık'ı “İmamın Ordusu” taslak kitabı nedeniyle tutuklayan yedi hâkim ve savcı Yargıtay'da “görevi kötüye kullanmak” ve “hürriyeti kısıtlamak”tan halen yargılanıyor. Özgür Ülke gazetesinin 26 yıl önce bombalanmasına ilişkin bugün halen cezasız bırakılan saldırıda yaşamını yitiren ulaştırma görevlisi Ersin Yıldız anıldı. 2017'de haber için gittikleri Van'da görüşmecilerin saldırısına uğrayan gazeteciler İdris Yılmaz ve Erhan Akbaş'ın yaptığı suç duyurusuna üç yıl sonra takipsizlik kararı verildi. “Şeriat Çalıştayı” başlıklı haberi nedeniyle Cumhuriyet gazetesini hedef alan Fatih Dağıstanlı'ya “suç işlemeye tahrik” gerekçesiyle dava açıldı.

Topal'a online tehdit yargıda: Evrensel gazetesi Diyarbakır muhabiri Fırat Topal, “jitemci.turkeyy” hesabı tarafından “Şewbaş hewal ölüm seni bulacak Jitem” mesajı ve Hacı Lokman Birlik'in videosuyla tehdit edilmesini yargıya taşıdı. Topal, TGS avukatları aracılığıyla hesap hakkında Diyarbakır Başsavcılığına “Var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanarak işlenen tehdit suçu” ve “Kişilerin Huzur ve Sükununu Bozma” nedeniyle suç duyurusunda bulundu (17 Aralık).

Engin Aydın “sürekli basın kartı” için davacı: 51 yıllık gazeteci Aydın Engin, iki yılı aşkın bir süredir hiçbir gerekçe gösterilmeden kendisine verilmeyen sürekli basın kartı için Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nı dava etti. Ankara İdare Mahkemesi'ne avukatı Tora Pekin aracılığıyla 9 Aralık'ta başvuruda bulunan Engin, “51 yıllık gazeteciyim. 25 yıldır da sürekli basın kartı taşıyorum. Bu kazanılmış bir haktır. Makul bir gerekçe göstermeden hiçbir resmi kurum kartımı geri alamaz” dedi. 21 Eylül'de konuyla ilgili İletişim Başkanlığı'na başvurduğunu da söyleyen Engin, başvurusuna yanıt alamayınca dava açma yoluna gittiğini ifade etti (11 Aralık).

Saldırganlardan fidan dikmelerini, kitap okumalarını istedi: Konya'da kerpiç evin çökmesiyle üç kişinin yaşamını yitirdiği olayı görüntülemek isterken saldırıya uğrayan DHA muhabiri Hasan Dönmez, suç duyurusu sonucu dosyasının geldiği arabulucunun “Saldırganlar hakkında nasıl bir

ceza istiyorsun?” sorusuna, enkaz altında kalarak can veren üç kişinin mezarına saldırganlarca fidan dikilmesini, kendisine arkadan saldıran bir gence de kitap okuması talebinde bulundu. Gazeteci Dönmez, “Ben, zararı bana dokunsa dahi kimsenin kötülüğünü istemem. Mesleki hayatımın en zor anlarından birini yaşıyordum. Ortada bir enkaz vardı ve 3 kişi hayatını kaybetmişti. Bir gazetecinin olay bölgesinde gelişmeleri aktarmasından daha doğal ne olabilir?” diyerek tutumunu açıkladı (2 Aralık).

“Şık’a komploya” dava başladı: Yargıtay 14. Ceza Dairesi, araştırmacı gazeteci Ahmet Şık’ı “İmamın Ordusu” taslak kitabı nedeniyle Mart 2011’de komployla tutukladıkları gerekçesiyle yedi hâkim ve savcuyu “görevi kötüye kullanmak” ve “hürriyeti kısıtlamak”tan yargılamaya devam ediyor. A.Alçık, A.E.Peksak, H.Şen, M. Ekinci, Ö. Diken. R. Çakır ve S. Mermerci ile ilgili yargılamaya 2 Aralık’ta devam edildi (2 Aralık).

Özgür Ülke’ye saldırı 26 yılında cezasız: Özgür Ülke gazetesinin 3 Aralık 1994’te bombalanmasında yaşamını yitiren ulaştırma görevlisi Ersin Yıldız anıldı. Dönemin Başbakanı Tansu Çiller’in “etkili önlem” alınmasını istediği resmi yazısından sonra yaşanan ve 23 gazete çalışanının da yaralanmasına yol açan saldırılar, gazetenin hayatına başladıktan 239 gün sonra yaşanmıştı. Gazetenin İstanbul Kadırga’da bulunan teknik binası, Cağaloğlu’da bulunan merkez bürosu ve Ankara bürosuna aynı anda düzenlenen bombalı saldırılar 26 yıl sonra hala cezasız (2 Aralık).

Yılmaz ve Akbaş’ın açtığı soruşturmaya takipsizlik: Van’ın Erciş ilçesinde 14 Ekim 2017’de haber için görüşmeye gittikleri müteahhit ve akrabalarının saldırısına uğrayan gazeteciler İdris Yılmaz ve Erhan Akbaş’ın Erciş Cumhuriyet Başsavcılığına yaptığı suç duyurusu hakkında 3 yıl sonra takipsizlik kararı verildi. Olaya ilişkin herhangi bir tarafsız tanık bulunmadığını belirten savcılık, “kovuşturmaya yer olmadığı” gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi.

Akit’ten Dağıstanlı’ya “tahrik” davası: Akit TV’de yayımlanan “Manşetlerin Dili” adlı programda “Şeriat Çalıştayı” başlıklı haberi nedeniyle Cumhuriyet yazarı Işık Kansu’yu ve haberi yayımlayan Cumhuriyet gazetesini “Hadi gidelim. Hep birlikte toplanıp Cumhuriyet gazetesi önüne bir el bombası atalım” sözleriyle hedef alan sunucu Fatın Dağıstanlı hakkında Küçükçekmece 5. Asliye Ceza Mahkemesi’nde dava açıldı. “Medya yoluyla suç işlemeye tahrik” gerekçesiyle 6 aydan 5 yıla kadar hapsi istenen Dağıstanlı, 14 Ocak 2021’de yargılanmaya başlayacak.

Soruşturmalar, Açılan / Süren Ceza Davaları, Kararlar

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde görülen 82 davada en az 179 gazetecinin “örgüt propagandası” ve “örgüt üyeliği” başta olmak üzere 27 farklı suç isnadıyla yargılanmasına devam edildi.

Bir gazeteciye “siyasi ve askeri casusluk” ve “silahlı terör örgütüne yardım” suçlamasından toplam 27 yıl 6 ay; bir gazeteciye “devletin güvenliğine dair belgeleri temin etme”, “devletin güvenliği ve siyasal yararlarına ilişkin belgeleri açıklama” ve “MİT belgelerini ifşa” gerekçeleriyle 16 yıl 13 ay; bir gazeteciye “örgüt üyeliği” suçlamasından 6 yıl 3 ay; “Örgüt propagandası” yapmak suçundan yargılanan bir gazeteci için 1 yıl 3 ay hapis cezasına hükmedildi. Bir gazeteci de “amir ve komutanlara karşı hakaret” gerekçesiyle 5 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Bir gazeteci “örgüt yöneticiliği” suçlamasından, bir gazeteci “örgüt propagandası” yapmak suçlamasından beraat etti. “Terör örgütüne üye olmadan yardım etmek” suçundan yargılanan dört gazetecinin de beraatine hükmedildi. Bir gazeteci de “devletin güvenliğine dair belgeleri temin etme”, “devletin güvenliği ve siyasal yararlarına ilişkin belgeleri açıklama” ve “MİT belgelerini ifşa etmek”ten suçlarından beraat etti. 2 gazetecinin “devlet organlarını aşağılama” suçundan bir gazetecinin de “kamu görevlisine karşı direnmek” ve “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet” suçların beraatine hükmedildi.

“Ses ve görüntü kaydı almak” suçlamasından yargılanan bir gazeteci beraat ederken bir gazeteci de 25 gün hapis cezası aldı.

KCK Basın davasının da dahil olduğu yargılamalarda en az 64 gazetecinin “örgüt üyeliği”; 30 gazetecinin “örgüt propagandası” yapmak suçlaması, 14 gazetecinin “terörle mücadele görev alan kişileri hedef göstermek” suçlamasından, 6 gazetecinin “Üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek” ve “örgüte yardım” suçundan toplam 1270 yıl hapis istemiyle yargılanması gündemdeydi.

Yedi gazeteci “suçu ve suçluyu övmek”, 6 gazeteci “suç işlemeye alenen tahrik” gibi suçlardan yargılanırken 7 gazetecinin “devlet organlarını aşağılama” iddialarıyla toplam 58 yıl hapis istemiyle devam eden yargılamaları rapora yansdı.

Aynı dönemde 23 gazeteci de “polise mukavemet” etmek suçlamasından 69 yıla yargılanıyordu.

Altı gazeteci Sermaye Piyasası Kanunu’na muhalefet iddiasıyla toplam 30 yıl hapis istemiyle yargılandı.

Toplam 6 gazeteci “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” ve “halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama” ve 6 gazeteci “gösteri ve yürüyüş kanununa muhalefet” ve iki gazetecinin “askeri bölgeye izinsiz giriş yapmak” suçlamalarıyla toplam 50 yıl hapis istemiyle yargılamaları devam etti.

Bir gazetecinin “hükümeti ortadan kaldırmaya veya görevini yapmayı engellemeye teşebbüs”, altı gazetecinin “devletin güvenliğine ilişkin bilgileri temin etme”, dört gazetecinin “devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme” ve 8 gazetecinin “gizli kalması gereken bilgileri açıklama” iddialarıyla olmak üzere toplam 9 müebbet ve 96 yıl hapis istemiyle yargılamaları gündemdedi. “Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkında Kanun”a muhalefet suçundan yargılanan iki gazeteci 20 yıl hapis istemiyle karşılaştı. 4 gazeteci isnat edilen diğer iddialara ek olarak “özel hayatın gizliliğini ihlal” suçundan da yargılanıyordu ve toplam 20 yıl hapis istemiyle karşı karşıyaydı.

Tüm bu suçlamalardan 130 gazeteci için istenen cezaların toplamı 9 müebbet ve 1613 yıl hapis cezası oldu. Cezalara ilişkin bu hesaplamaya “hakaret” ve “Cumhurbaşkanı’na hakaret”e dair yargılamalar dahil değil.

Geçtiğimiz yılın aynı döneminde toplam 201 gazeteci için istenen cezaların toplamı 9 ağırlaştırılmış müebbet, 2 bin 273 yıl da hapis cezası oldu.

Soruşturmalar

Alphan’a “terör” soruşturması: Gazeteci Melis Alphan, 2015 Diyarbakır Newroz’undan paylaştığı fotoğraf nedeniyle “Terör örgütü propagandası yapmak” suçlamasıyla soruşturma açıldığını [duyurdu](#). Basın Suçları Bürosunda şüpheli sıfatıyla ifade veren Melis Alphan, soruşturmanın fotoğrafta örgüt bayrağı görüldüğü için açıldığını belirtti ve “Çözüm Süreci’nin hızlandığı 2015’teki Diyarbakır Nevruz’undan taa 6 yıl önce paylaştığım fotoğraf nedeniyle “Terör Propagandası Yapmak” suçundan hakkımda soruşturma açılmış. Şüpheli sıfatıyla ifade verdim. Oysa o gün bu görüntüler tüm TV kanallarından yayınlanmıştı; devlet oradaydı” diye tepki gösterdi (23 Kasım).

Kandal’a “TMK”dan takipsizlik: Mezopotamya Ajansı (MA) muhabiri Ahmet Kanbal hakkında, 2019 Mayıs ayında Urfa’nın Halfeti ilçesinde yapılan bir ev baskınında aralarında çocukların da olduğu çok sayıda kişinin polisler tarafından darp edilip, ellerinin arkadan kelepçelenmesine ilişkin Twitter paylaşımı gerekçe gösterilerek “örgüt propagandası yaptığı” iddiasıyla açılan soruşturmada takipsizlik kararı [verildi](#) (30 Ekim).

Açılan ve süren davalar

Söğütlü’nün “TMK” davası: İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi, İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Akın Gürlek’in yargılama pratiğine ilişkin attığı tweetler nedeniyle Gazete Yolculuk sitesi muhabiri [Buse Söğütlü](#)’yü “terörle mücadelede görev almış kişileri hedef göstermek” suçlamasıyla yargılıyor (30 Aralık).

Vice News ekibine “örgüte yardım” davası: Diyarbakır 8. Ağır Ceza Mahkemesi, 2015 yılında Diyarbakır’da tutuklanan ve ardından sınır dışı edilen Vice News muhabiri Jake Hanrahan ve kameramanı Philip Pendlebury hakkında açılan davada, gazetecilerin buldukları Britanya’dan ifade vermelerini (istinabe) bekliyor. Haberciler, sokağa çıkma yasaklarının ilan edildiği Cizre, Silopi, Nusaybin ve Sur gibi yerleşimlerdeki gelişmeleri izlemek için geldikleri Diyarbakır’da 28 Ağustos 2015’te gözaltına alınıp bir süreliğine tutuklanmışlardı. Ardından, Hanrahan ve Pendlebury, tercüman Mohamed İsmael Rasool ve rehber Abdurrahman Direkçi hakkında “örgüte bilerek isteyerek yardımda bulunmak suretiyle üye olmak,” “Terörizmin Finansmanının Önlenmesi Hakkındaki Kanun’a muhalefet” ve “örgüt propagandası yapmak,” iddialarıyla dava açılmıştı. Gazetecileri 15 yıldan 67 yıla kadar hapisle yargılayan mahkeme, üç yıldır beklediği istinabeye yanıt için yargılamayı 20 Mayıs 2021’e bıraktı (24 Aralık).

Gündem davası Şubat’a kaldı: İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi, KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesine ilişkin ana davasında, mütalaaya karşı savunma için süre talebinde buldukları için dosyaları ayrılan gazetenin imtiyaz sahibi [Kemal Sancılı](#), genel yayın yönetmeni [Zana Kaya](#), yazı işleri müdürü [İnan Kızılkaya](#) ve [Eren Keskin](#)’i yargılamaya devam etti. “Terör örgütü propagandası” ve “örgüt üyeliği” iddiasıyla açılan davada Keskin ve Kızılkaya ile avukatlarının hazır bulunduğu duruşmaya Covid-19 tedbirleri sebebiyle basın ve izleyici alınmadı. Mahkemeye yeni atanan üye hakimin dosyayı incelemek için süre istemesi üzerine yargılama 15 Şubat 2021’e bırakıldı (24 Aralık).

Özgür Boğatekin’in TMK davası: Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi, Gerger Fırat gazetesi haber müdürü Özgür Boğatekin’i 2017’de yaptığı Facebook paylaşımlarında “terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterdiği” ve “terör örgütü propagandası yapmak” suçlamalarıyla [yargılamaya](#) başladı. Boğatekin, Tunceli Pülümür Karayolu üzerindeki bir kontrol noktasında görevli Jandarma Başçavuş S.Ç’nin, HDP Tunceli Milletvekili Alican Önlü ile yaşadığı tartışmanın videosunu Haziran 2017’de Facebook’ta paylaştığı için hâkim karşısına çıktı. Yargılama 12 Ocak 2021’e kaldı (22 Aralık).

Dört gazeteciye “Kaçak” davası: İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesi, Cumhuriyet gazetesinde çıkan “Boğaz’da kaçak var” haberi nedeniyle gazetenin muhabiri [Hazal Ocak](#), foto-muhabiri [Vedat Arık](#) ve yazı işleri müdürü [Olca Büyüktaş](#) ve [İpek Özbey](#)’i yargılamaya başladı. Gazeteciler, “terörle mücadele eden bir kişiyi hedef göstermek” ve “özel yaşamın gizliliğini ihlal” iddialarıyla yargılanıyor. Mahkeme, avukatlara sunmak istedikleri delillerin listesini ibraz etmek için bir sonraki duruşmaya kadar süre verdi. Davaya 18 Mart 2021’de devam edilecek (16 Aralık).

Altı haberciye Red Hack davası: İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın damadı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak’ın RedHack tarafından ele geçirilen kişisel e-posta hesabındaki bilgileri haberleştirdikleri gerekçesiyle altı gazeteciye yargılamaya devam etti. İddianamede Diken haber editörü [Tunca Öğreten](#), “FETÖ ve

DHKP-C'ye üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek”, ETHA haber müdürü [Derya Okatan](#), Yolculuk gazetesi sorumlu müdürü [Eray Sargin](#), DİHA muhabiri [Metin Yoksus](#) ve DİHA haber müdürü [Ömer Çelik](#) “örgüt propagandası”, Birgün gazetesi çalışanı [Mahir Kanaat](#) ise “örgüt üyeliği”yle suçlanıyor. Öğreten, duruşmada, “Saçma sapan suçlamalarla 3 yıldır hayatımızdan çalınıyor. Bir an önce bu yargılamanın son bulmasını ve beraatımı istiyorum” dedi. Mahkeme, Kanaat, Çelik, Yoksus ve Öğreten hakkındaki yurt dışı çıkış yasağının devamına karar verdi. Dosya, esas hakkında mütalaasını hazırlanması için savcıya gönderdi. Davaya 5 Mayıs 2021’de devam edilecek (15 Aralık).

Aykol, Kaya ve Kızılkaya’nın 301 davası: İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, “Hükümeti, yargı organlarını veya emniyet teşkilatını alenen aşağılama” ve “Türk milletini, Cumhuriyetini ve Meclisi alenen aşağılama” suçlamalarıyla KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin Yönetmenleri [Hüseyin Aykol](#), [Zana Kaya](#) ve sorumlu müdürü [İnan Kızılkaya](#) ile Kürt Siyasetçi Hatip Dicle’yi yargılamaya devam etti. Mahkeme, Dicle hakkında çıkartılan yakalama emrinin infazının beklenmesine karar verdi. Dava, 4 Mart 2021’e kaldı (15 Aralık).

Çakmakçı’ya “üyelik” davası: Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi, 8 gün gözaltında tutulduktan sonra 12 Temmuz’da tutuklanan Medyascope için de çalışan gazeteci [Mehmet Çakmakçı](#)’yı 15 yıl hapis istemiyle “Örgüt üyeliği”nden yargıladığı davada 19 Ekim 2017’de tahliye kararı verdi. 11 Aralık’ta görülen 9. duruşmada mahkeme başkanını mazeretli olduğu için duruşma geçici heyet ile görüldü. Heyet, Çakmakçı’nın avukatına esas hakkında mütalaaya karşı savunma için süre verdi. Bir sonraki duruşma 30 Aralık’ta (11 Aralık).

Oruç ve Çaksu’nun 301 davası: KHK ile kapatılan Özgürlükçü Demokrasi gazetesinde 21 Ekim – 1 Kasım 2016 tarihleri arasında yayımlanan haber ve köşe yazıları gerekçe gösterilerek “Türkiye Cumhuriyeti Devletini, hükümetini, yargı organlarını, askeri ve emniyet teşkilatını alenen aşağılama” suçlamasıyla gazeteciler [Aziz Oruç](#) ile Ersin Çaksu hakkında açılan davanın yargılaması devam ediyor. 10 Aralık’ta görülen dördüncü duruşmada, Ersin Çaksu hakkındaki yakalamanın infazının beklenmesine ve Özgürlükçü Demokrasi gazetesinin dava konusu nüshalarının 28 Kasım’da sonlanan dava dosyasından temin edilmesine karar verildi. Bir sonraki duruşma 16 Mart’ta (10 Aralık).

Aslan’ın “örgüt üyeliği” davası: Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi, Büyükşehir Belediyesi binası çevresinde çekim yaptıkları gerekçesiyle “örgüt üyeliği” iddiasıyla tutuklanan gazeteciler [Arif Aslan](#) ve [Selman Keleş](#)’i birlikte tutuksuz yargılamaya başlamış ancak 3 Eylül’de görülen sekizinci duruşmasında mahkeme heyeti Arif Aslan’ın yurtdışına çıkış yasağının kaldırılması talebini reddederken, dosyasının ayrılmasına karar vermişti. Arif Aslan’ın ayrı yargılanacağı 10 Aralık’ta görülmesi beklenen 9. duruşma, savcının mazeret bildirerek duruşmaya katılmaması sebebiyle 11 Şubat’a ertelendi (10 Aralık).

“Balyoz”/“Egemen Planı” davası: İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, Taraf gazetesinde “Balyoz planı” ile kumpas kurdukları iddiasıyla gazetenin eski yayın yetkilileri [Ahmet Altan](#), [Yasemin Çongar](#) ile [Mehmet Baransu](#), [Yıldırım Oğur](#) ve Tuncay Opçin’i yargılamaya 12, 13 ve 14 Ekim günlerinde devam etti. 52’şer yıl hapisleri istenen sanıklara, “Devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etme, amacı dışında kullanma, hile ile alma çalma”, “Devletin güvenliğine dair gizli belgeleri temin etme”, “Devletin güvenliğine ve siyasi yararlarına ilişkin gizli kalması gereken bilgileri açıklama”, “Terör örgütü propagandası yapmak” suçlamaları yöneltiliyor. Baransu’nun avukatları, “Mersin’de görülen davada müvekkilim ceza aldı. Mükerrer ceza verilmeyeceği için, İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi sonraki duruşmada yargılamayı düşürecek. Bu davanın da örgüt üyeliği suçundan düşürülmesi talebinde bulunuyoruz” dedi. Ekim’de savunmasını yapan tutuklu Baransu, kendisine komplo kurulduğunu, tutukluluğunun hukuka aykırı olduğunu savunmuştu. Baransu’yu tutuklu bırakan mahkeme, Baransu’nun tahliye talebini reddetti; savcının mütalaasını hazırlaması için yargılamayı 4 Mart 2021’e bıraktı (9 Aralık).

Yılmaz’a “kin” davası: [İdris Yılmaz](#) 22 Ocak 2018 tarihinde Afrin Operasyonu ile ilgili sosyal medya paylaşımından dolayı ‘halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmek’ iddiasıyla tutuklanıp beraat ettiği davanın yeniden yargılaması başladı. 8 Aralık’ta görülen yeniden yargılamanın ilk duruşmasına Yılmaz Covid-19 virüsüne yakalandığı için katılmadı. Mazareti kabul eden mahkeme duruşmayı 18 Ocak’a erteledi (8 Aralık).

Dolan’ın üyelik yargılaması: Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi 16 Mayıs 2017 tarihinde, sokağa çıkma yasakları döneminde Sur İlçesi’nde sivillerin tahliye edilmesiyle ilgili haberler yapan ve 24 Şubat 2016’da tutuklanan DİHA muhabiri [Mazlum Dolan](#) dahil dokuz sanığın adli kontrol şartıyla tahliyesine karar vermişti. 8 Aralık’ta görülen dördüncü duruşmada esas hakkında mütalaanın sunulmasının ardından, Dolan için “örgüt üyeliği” suçu uyarınca 15 yıla kadar hapis cezası talep edildi (8 Aralık).

Aykol, Çapan ve Başak’ın davası Aralık’a kaldı: İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, 2016 darbe girişiminden sonra KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin eş genel yayın yönetmeni Hüseyin Aykol ile gazetenin yazı işleri müdürü [Reyhan Çapan](#) ve gazeteci [Hasan Başak](#)’ı yargılamaya devam etti. Yayımlanan haber ve köşe yazıları nedeniyle gazetecilerin “suçu ve suçluyu övmek”, “örgüt propagandası” ve “suç işlemeye alenen tahrik” iddialarıyla yargılandığı dava, dosya üzerinden ileri bir tarihe bırakıldı (3 Aralık).

Sayılğan’ın “üyelik ve propaganda” davası: KHK ile kapatılan Dicle Haber Ajansı (DİHA) muhabiri İdris Sayılğan, geçmiş yıllarda sosyal medyada yaptığı paylaşımlar gerekçe gösterilerek “örgüt üyeliği ve propaganda” iddiasıyla [yargılanıyor](#). 2 Aralık’ta gerçekleşmesi beklenen duruşma mahkeme heyetinin Covid-19 temaslı olması nedeniyle duruşmaya bakan geçici heyet, davayı 1 Şubat’a erteledi (2 Aralık).

Uludağ’a “TMK” davası: Ankara 18. Ağır Ceza Mahkemesi, Twitter hesabından Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Yüksel Kocaman’ı HDP yetkilisi Selahattin Demirtaş’ı ikinci bir soruşturma yoluyla hapiste tutmakla eleştirdiği için gazeteci [Alican Uludağ](#)’ı “terörle mücadele edeni hedef göstermek” iddiasıyla yargılamaya başladı. Mahkeme, üç yıl hapisle yargıladığı gazeteci hakkında yurtdışı yasağının kaldırılması talebini reddetti. Yargılama 3 Şubat 2021’de devam edecek (2 Aralık).

“KCK Basın” davasında 45 sanık: İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi, sekiz yıldır devam eden “KCK Basın” davasından 45 gazeteci ve medya çalışanını “örgüt üyeliği” iddiasıyla yargılamaya devam etti. Yargılanan gazetecilerin katılmadığı duruşmada avukatlar hazır bulundu. Çağdaş Ulus’un Avukatı Mehtap Acar Ulus, Müvekkili Çağdaş Ulus hakkında tefrik kararı verilerek beraat kararı verilmesini talep etti. Avukat Özcan Kılıç ise Yüksel Genç’in duruşmalardan varestede tutulmasına karar verilmesini istedi. Mahkeme, Çağdaş Ulus’un avukatının “Dosya tefrik edilsin, beraat kararı verilsin” yönündeki talebini reddetti; Yüksel Genç’in duruşmalardan varestede tutulmasını ise kabul etti. Yargılama 4 Mart 2021’e bırakıldı (1 Aralık).

Hürtaş ve Demir’in davası: Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesi, Afrin Operasyonu ile yaptığı yayın nedeniyle Artı TV Ankara temsilcisi [Sibel Hürtaş](#)’ı ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle de gazeteci [Hayri Demir](#)’i “örgüt propagandası”ndan yargılamaya devam etti. Gazetecilerin yurtdışı çıkış yasağının kaldırılması talebi reddedilmişti. 25 Haziran’da görülen duruşmada mahkeme, Hürtaş ve Demir’in 2,5 yıldır uygulanan yurtdışı çıkış yasakları sürüyor. Mahkeme, bazı sanıklara yöneltilen “Türk milletini ve devlet kurumlarını aşağılama” suçlamasıyla bağlantılı olarak, bir yılı aşkın bir süredir TCK’nın 301. Maddesinden yargılama için Adalet Bakanlığı’ndan izin bekliyor. Yargılama 4 Mart 2021’e bırakıldı (25 Kasım).

Keleş’in “örgüt üyeliği” davası: Van 5. Ağır Ceza Mahkemesi, Büyükşehir Belediyesi binası çevresinde çekim yaptıkları gerekçesiyle “örgüt üyeliği” iddiasıyla tutuklanan gazeteciler Arif Aslan ve [Selman Keleş](#)’i birlikte tutuksuz yargılamaya başlamış ancak 3 Eylül’de görülen sekizinci duruşmasında mahkeme heyeti Arif Aslan’ın yurtdışına çıkış yasağının kaldırılması talebini reddederken, dosyasının ayrılmasına karar vermişti. Keleş’in ayrı yargılandığı 24 Kasım’daki ilk duruşmada, avukatı yurt dışında yaşayan Keleş’in ifadesi alınmadığı için mazeret bildirerek katılmadı. Dava ileri bir tarihe ertelendi (24 Kasım).

Kırkaya’ya TMK davası: Kenan Kırkaya’nın sosyal medya hesabından 2014 – 2015 yılları arasında paylaştığı haberlerde “örgüt propagandası yaptığı” suçlamasıyla [yargılandığı](#) davanın 24 Kasım’da Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen 11. duruşmasında henüz savunması alınamayan sanıkların mütalaaya ilişkin savunma yapmaları için ek süre verildi. Bir sonraki duruşma 17 Şubat’ta (24 Kasım).

Beş gazeteciye “direnme” davası: Beşi gazeteci sekiz kişi hakkında Mardin 1. Asliye Ceza Mahkemesi’nde, “Kanuna Aykırı Toplantı ve Yürüyüslere Silahsız Katılarak İhtara Rağmen Kendiliğinden Dağılmama” iddiasıyla dava açıldı. İçişleri Bakanlığı’nca Mardin Büyükşehir Belediyesine kayyum atanmasının ardından, 30 günlük “eylem ve etkinlik yasağı” altında, belediye binası önündeki protestoculara polis müdahale etmişti. Polisin şiddet uyguladığını görüntüleyen Mezopotamya Ajansı (MA) muhabirleri [Ahmet Kanbal](#) ve [Mehmet Şah Oruç](#), Jinnews sitesi muhabiri [Rojda Aydın](#), gazeteciler [Halime Parlak](#) ve [Nurcan Yalçın](#) dahil sekiz kişi gözaltına alınmıştı. Gözaltına alınanlar bir hafta tutulduktan sonra “Orada ne işiniz vardı?” sorusu sorularak serbest bırakılmıştı. Mardin Savcılığı’nın daha önce “terör örgütü üyesi olma” ve “terör örgütü propagandası” şüphesiyle yürüttüğü soruşturmada takipsizlik kararı verilmişti (19 Kasım).

Gök’e “örgüt üyeliği” davası: Diyarbakır Savcılığı, Kemal Kurkut’un polisçe vurulmasını fotoğraflayan gazeteci [Abdurrahman Gök](#)’ün “örgüt üyeliği” iddiasıyla yargılanması için iddianame düzenledi. Davaya, bir “gizli” tanığın ifadeleri, “kimliği tespit edilemeyen bir kişiyle yapılan telefon görüşmesi ve sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterildi. Mültecileri konu alan fotoğrafları sms yoluyla istendiği konuşmaları iddianamede suç unsuru olarak yer alan, 20 yıla kadar hapsi istenen gazeteci, Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi’nde yargılanmaya 23 Şubat 2021’de başlayacak (15 Kasım).

Aysever’e “din” davası: Cumhuriyet gazetesi köşe yazarı Enver Aysever hakkında, sosyal medya hesabından karikatürist Mehmet Birol Çün’ün çizdiği 20 Mart 2020 tarihli karikatürü paylaştığı gerekçesiyle, “Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama” iddiasıyla [dava](#) açıldı. Dokuz aydan bir yıl altı aya kadar hapis istemiyle cezalandırılması için hakkında dava açılan Aysever, İstanbul Anadolu 37. Asliye Ceza Mahkemesi’nde yargılanacak. İddianamede, Aysever’in Emniyette verdiği ifadede karikatürü “dini ticarete alet edenlere yönelik eleştiri nedeniyle karikatürü paylaştığını söylediği” ifade edildi (13 Kasım).

Bağdat’ın “propaganda” davası: İstanbul 28. Ağır Ceza Mahkemesi, 2017 ve 2018 yıllarında yaptığı dokuz sosyal medya paylaşımı nedeniyle gazeteci Hayko Bağdat’ı “Örgüt propagandası” iddiasıyla yargılamaya [başladı](#). Mahkeme, Bağdat’ın savunmasının alınması için hakkında çıkarılan yakalama kararının infazını bekliyor. Davaya konu olan paylaşımları arasında Osman Kavala’nın bir fotoğrafı ile Cemil Bayık’ın verdiği bir röportaja ilişkin twitin paylaşılması da var. Bağdat, sosyal medya hesabından, Berlin Türk Konsolosluğu’nun evine gönderilen tebligatla kendisini konsolosluga çağırıldığını bildirdi. Yargılama 4 Mart 2021’e bırakıldı (12 Kasım).

Üç habercinin “Berkin” davası: İstanbul 34. Ağır Ceza Mahkemesi, 2013’teki Gezi eylemleri sürecinde polis kurşunuyla öldürülen Berkin Elvan’a ilişkin soruşturmada adı geçen polislerden birinin kimliğinin açıkladıkları gerekçesiyle gazeteciler [Canan Coşkun](#), [Ali Açar](#) ve BirGün’den [Can Uğur](#)’ı yargılamaya devam etti. Polisi ölümlü tehdit eden sol örgütlere hedef göstermek iddiasıyla yargılanan habercilerin TMK’nun 6. Maddesi uyarınca üçer yıl hapisleri isteniyor.

Ancak ismi açıklandığı iddia edilen polis F.D. değil, o dönem Elvan'ın vurulduğu bölgede bulunduğu ileri sürülen E.Y. isimli başka bir polis. Duruşmada söz alan Coşkun ve Açar suçlamaları reddetti. Mahkeme, gazetecilerin avukatlarının beyanda bulunması için davayı 23 Şubat 2021'e bıraktı (10 Kasım).

Yıldız ve Dükel'in davası başladı: Ankara 26. Ağır Ceza Mahkemesi, “devlete ilişkin gizli belgeleri açıkladığı” iddiasıyla yargılanan Odatv sitesi Ankara haber müdürü [Müyesser Yıldız](#)'ın altı aylık tutukluluğunu, davanın ilk duruşmasında son verdi. Gazeteci, TELE 1 Ankara Temsilcisi [İsmail Zeki Dükel](#) ile birlikte ağır hapis istemiyle yargılanıyor. Yıldız, “intikamname” ile itibarının hedef alındığını, hukuka uygun hiçbir delil bulunmadığı halde altı ay hapis te tutulduğunu belirtti. Dükel de savunmasında, “Bir ülke gazetecisi kadar özgürdür. Dün akşam bir bakan istifa etti. Söyleyemeyen, yazamayan medya ortada. Bir gazetecinin neden yargılandığına buradan başlamak gerekiyor” diye konuştu. Dükel'in imza şartını kaldıran mahkeme gazetecinin yurt dışına çıkış yasağını ise sürdürdü. Dava, 6 Ocak 2021'e kaldı (9 Kasım).

Kayar'ın “propaganda” davası: ETHA Ajansı muhabiri Ali Sönmez Kayar'ın İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandığı [davanın](#) 5 Kasım'da görülen duruşmasında gazeteci Kayar yönünden dinlenmesi planlanan gizli tanık Zafer Atılım'ın dinlenmesi için işlem yapılmasına karar verildi. Bir sonraki duruşma 16 Şubat'ta (5 Kasım)

Sekiz gazetecinin davası yeniden başladı: İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi, kamuoyunda kamuoyunda “FETÖ Medya yapılanması” olarak nitelendirilen davasında gazeteciler [Ali Akkuş](#), Atilla Taş, [Cemal Azmi Kalyoncu](#), [Gökçe Fırat Çulhaoğlu](#), [Ünal Tanık](#), [Yakup Çetin](#) ve [Yetkin Yıldız](#)'ı “örgüt üyeliği”nden yeniden yargılamaya başladı. Yargıtay 16. Ceza Dairesi, 26 sanıklı davada 17 kişinin cezalarını onamış, 8 kişinin ise hakkındaki hükümleri bozmuştu. Bozma kararında Atilla Taş dışındaki sanıklar hakkında “örgüt üyeliği” suçuna delil olarak öne sürülen eylemlerin örgüt üyesi olarak kabul edilmelerine yeterli olmadığı belirtilmişti. Atilla Taş'ın davaya konu olan eylemlerinin ise hüküm giydiği “örgüte yardım” suçunun değil, “Cumhurbaşkanına hakaret” ve “devletin kurum ve organlarını alenen aşağılama” suçlarının unsurlarını içerdiği ifade edilmişti. Mahkeme, sanık Atilla Taş'ın yurtdışına çıkış yasağının kaldırılması talebini reddetti. Sanıklar hakkındaki ayda bir imza verme şeklindeki adli kontrolün kaldırılması talebini de reddeden mahkeme, yargılamayı 31 Mart'a bıraktı (4 Kasım).

Boğatekin'a “suçluyu övme” davası: Adıyaman Gerger Fırat gazetesi yetkilisi [Hacı Boğatekin](#)'e, 2015-2016 yıllarında yaptığı Facebook paylaşımlarında iktidarı tutuklu PKK lideri Abdullah Öcalan'la uzlaşma aramaya çağırdığı için “suçluyu övmek” suçlamasıyla dava açıldı. Gazeteci, 26 Kasım'da Adıyaman 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek (3 Kasım).

Ekinci'ye TMK davası: İstanbul Başsavcılığı, Almanya'da yaşayan gazeteci Burhan Ekinci hakkında Twitter'dan PKK lideri Abdullah Öcalan'ın “Çatışmaları durdurun” sözünü ve Ekim

2014'te Kürt güçlerinin IŞİD direnişi sırasında Kobane sınırında çektiği sivillere ait bir fotoğrafı paylaştığı gerekçesiyle “örgüt propagandası” iddiasıyla dava açıldı. İddianamede, Öcalan'ın 8 Temmuz 2019'da avukatları aracılığıyla yaptığı görüşmede söylediği “Bir haftada çatışma durumunu, ihtimalini ortadan kaldırırım diyorum, ben çözerim, kendime güveniyorum, çözüm için hazırım...” sözlerini Twitter hesabından paylaşması da suç sayıldı. İkinci hakkında yakalama karara çıkarıldı (29 Ekim)

Aygün'ün “İBAN” davası Ocak'a kaldı: Muğla 3. Asliye Ceza Mahkemesi, Twitter hesabından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Koronavirüs sürecinde kamuoyundan İBAN numarası sağlayarak destek istemesini “Ey İBAN edenler” diye yazan gazeteci [Hakan Aygün](#)'ü yargılamaya devam etti. Mahkeme, “halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama” suçlamasıyla yargılanan Aygün ile ilgili Muğla Siber Suçlar Şube Müdürlüğü'nden dijital rapor bekliyor. Yargılama 19 Ocak'a kaldı (27 Ekim).

Altı gazeteciye BDDK davası: İstanbul 3. Asliye Ceza Mahkemesi, Bloomberg sitesinde 10 Ağustos 2018'te çıkan ve döviz kurlarının yol açtığı ekonomik krizi ele alan haber nedeniyle muhabirler [Kerim Karakaya](#) ve [Fercan Yalınkılıç](#) dahil 38 kişiyi “ekonomiye zarar vererek Sermaye Piyasaları Kanunu'nu ihlal etmek” suçlamasıyla yargılamaya devam etti. Sosyal medyada ekonomiye dair yorumlardan bulunan gazeteciler Mustafa Sönmez, Merdan Yanardağ, Sedef Kabaş ve serbest gazeteci Orhan Kalkan da diğer sanıklar gibi, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) şikayetiyle beş yıla kadar hapis istemiyle yargılanıyor. Mahkeme, her bir sanık açısından Serbest Piyasa Kanunu'nun 107. maddesi uyarınca “menfaat sağlayıp sağlamadığının” tespiti için dosyanın bilirkişiye gönderilmesine karar verdi. Yargılamaya 26 Şubat 2021 tarihinde devam edilecek (23 Ekim).

Uludağ ve Akça'ya TMK davası: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, Ankara'da görülen gar katliamı davasında bazı dosyaların savcılık tarafından saklanması haberleşti Cumhuriyet gazetesi muhabiri [Alican Uludağ](#) ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü [Olca Büyüktaş Akça](#) hakkında Terörle Mücadele Yasası'nın 6. maddesi uyarınca dava açtı. Uludağ, IŞİD üyesi iki kişinin katliamdan önce Nizip'te bir gübre bayiinden patlayıcının etkisini artıran amonyum nitrat almaya çalışmasının emniyet tarafından bilindiğini haberleştirmişti. İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 22 Ekim'de görülen ilk duruşmada Uludağ ve Akça beraatlerini talep ederek suçlamaya konu yapılan eylemin haber olduğunu belirtti. Savunmaların ardından mahkeme heyeti dosyadaki eksik hususların giderilmesine karar verdi. Bir sonraki duruşma 12 Ocak'ta (22 Ekim).

Kaya'nın davası Ekim'e kaldı: Ağrı Dağı'nda 2014 yılında düzenlenen festivalde çektiği görüntüler gerekçe gösterilerek hakkında ‘terör örgütü üyesi olmamakla birlikte örgüte bilerek yardım’ iddiasıyla **yargılanan** KHK ile kapatılan DİHA ajansı muhabiri Abdullah Kaya'nın 20 Ekim'de Ağrı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen duruşmasında mahkeme iddianamede delil

olarak sunulan sosyal medya paylaşımlarının bilirkişi tarafından incelenmesine ve gözaltı sırasında el konulan dijital materyallerin iadesine karar verdi. Bir sonraki duruşma 4 Mart'ta (20 Ekim).

Eser ve Topaloğlu'nun üyelik davası: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararı ile yurtdışı gezileri ve haklarında daha önce açılan davaları gerekçe göstererek, "örgüt üyeliği" iddiasıyla tutuklanan Mezopotamya Ajansı muhabiri [Sadiye Eser](#) ve [Sadık Topaloğlu](#) 26 Mart 2020 tarihli ilk duruşmada tahliye edilmişti. 15 Ekim'de görülen duruşmada, mahkeme, gazeteciler hakkında imza verme adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına, yurt dışı çıkış yasağının devamına ve dijital materyallerin iadesine ve dinlenilmesi beklenen bir tanık hakkında zorla getirme müzekkere yazılmasına karar verdi. Bir sonraki duruşma 9 Mart'ta (15 Ekim).

Dündar'ın 35 yıl hapsi istendi: İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi savcısı, "MİT TIR'ları" davasından yargılanan Cumhuriyet gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar'ın "gizli kalması gereken bilgileri casusluk maksadıyla temin etme" (TCK 328) ve "terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım" (TCK 220/7) iddiasıyla 35 yıl kadar hapis istemiyle [cezalandırılmasını](#) talep etti. Dündar'ın avukatlarına esas hakkında mütalaaaya karşı beyanda bulunmaları için 4 Aralık'a kadar süre verildi; ek süre verilmeyeceğine dair uyarı yapıldı. Dündar'ın avukat Abbas Yalçın, gazetecinin mallarına ve hesaplarına CMK'nın 128. maddesi uyarınca el konulmasına dair Ekim başında alınan karara bir üst mahkeme olan İstanbul 15. Ağır Ceza Mahkemesi'nde itiraz ettiklerini açıkladı (14 Ekim).

Kaya ve Sayılğan'ın "Askeri yasak bölgeden geçiş" davası: Yunanistan'a geçmek için Edirne sınırına giden sığınmacıların haber takibini yapmak için bölgeye giden Mezopotamya Ajansı muhabirleri [İdris Sayılğan](#) ve [Naci Kaya](#), "yasaklı bölgede çekim yapmak" gerekçesiyle 29 Şubat 2019'da gözaltına alınmıştı. 8 Ekim tarihinde, Sayılğan ile Kaya hakkında "Askeri yasak bölgeye izinsiz geçiş yapmak" suçlamasıyla açılan davanın ilk duruşması yapıldı. Mahkeme, Kaya ve Sayılğan'ı gözaltına alan askerlerin ifadelerine başvurulmasına karar vererek, duruşmayı 27 Ocak 2021 tarihine erteledi (8 Ekim).

Avşar ve Önemli'nin TMK davası: İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi, 5 Mart 2019 tarihli "Sözcü savcısı sabıkalı çıktı" ve "Sözcü davasının savcısı rüşvetten sabıkalı çıktı" başlıklı haberlerden "terörle mücadelede görev almış kamu görevlisini hedef gösterdiği" iddiasıyla Cumhuriyet gazetesi muhabiri [Seyhan Avşar](#) ve Sözcü gazetesi sorumlu müdürü [Necdet Önemli](#)'yi yargılamaya devam etti. Mahkeme, dosyanın mütalaa hazırlığı için İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine karar vererek yargılamayı 11 Mart 2021 tarihine bıraktı (7 Ekim).

Dündar'ın mallarına el konuldu: İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, "MİT TIR'ları" davasında 5 yıl 10 aylık hapis cezası Yargıtay'ca bozulan Cumhuriyet gazetesi eski yayın yönetmeni Can Dündar'ın Türkiye'deki tüm mal varlıklarına el konulmasına karar verildi. Mahkeme, 14 Ekim'de görülecek davanın duruşmasını beklemeden, 15 günlük süre dolar dolmaz 17 Eylül'de aldığı

kararını uygulamaya koydu. Dündar, Twitter hesabı üzerinden yaptığı açıklamada, “İnsanın asıl 'ev'i yurtdur. Biz 82 milyon yurttas, asıl o büyük evi karanlıkta kaybetmek üzereyiz. Şu anda her evden daha önemli bu...” dedi (7 Ekim).

Ataklı'ya “kin” davası: İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi, Tele1 TV’de sunduğu “Gün Başlıyor” programının 23 Mart 2020 tarihli yayınında Milli Eğitim Bakanlığına ait Eğitim Bilişim Ağı (EBA) TV’de eğitim veren bir öğretmenin başörtüsü takmasını eleştirdiği gerekçesiyle gazeteci [Can Ataklı](#)’yı “kin ve düşmanlığa tahrik” iddiasıyla yargılamaya başladı. Kardeşlik Derneği adına davaya katılma talebinde bulunan Av. Turan, “Can Ataklı milyonların gözü önünde suç işlemiştir ve ifadesinde de bunu defalarca tekrar etmiştir” dedi. Ataklı ve avukatının mazeret bildirerek katılmadığı davada mahkeme, duruşma savcısının görüşü doğrultusunda, “suçtan doğrudan zarar görmediği” gerekçesiyle Kardeşlik Derneği’nin katılma talebinin reddetti. Yargılama 13 Ocak 2021’e kaldı (7 Ekim).

Dündar’ın “Gezi” davası: İstanbul 30. Ağır Ceza Mahkemesi, aralarında gazeteci [Can Dündar](#)’ın da olduğu yedi kişiyi, 2013’teki kitlesel Gezi eylemleri nedeniyle “hükümeti ortadan kaldırmaya veya görevini yapmayı engellemeye teşebbüs” iddiasıyla yargılamaya devam etti. İstinabe yoluyla sanıkların ifadelerinin alınmasını reddeden mahkeme, sanıklara yönelik çıkarılan yakalama kararlarının infazını bekliyor. Dava, 14 Ocak 2021’e ertelendi. (1 Ekim)

Meşale Tolu’nun “üyelik” yargılaması: İstanbul 29. Ağır Ceza Mahkemesi, ETHA Ajansı çevirmeni Meşale Tolu dahil 27 kişiyi “terör örgütü üyeliği” ve “örgüt propagandası” suçlamalarıyla **yargılamaya** devam etti. Mahkeme, Tolu hakkında başka bir soruşturma ya da kovuşturma olup olmadığı hususunun araştırılmasına karar verdi. Dava, 11 Şubat’a ertelendi. (1 Ekim).

Dündar’ın davası Şubat 2021’de: İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi MİT TIR’ları haberi nedeniyle “gizli kalması gereken bilgileri casusluk maksadıyla temin” ve “örgüte yardım” suçlamalarıyla karşı karşıya kalan Cumhuriyet gazetesinin eski genel yayın yönetmeni Can Dündar’ı yargılamaya devam etti. Dündar’ın Almanya’dan iadesine yönelik talebin sonucunun beklenmesine ve dosyanın esas hakkında mütalaa için duruşma savcısına sunulmasına karar verildi. Yargılama, 18 Şubat 2021’e kaldı. (1 Ekim).

Kararlar:

Ekim-Kasım-Aralık 2020 medya gözlem raporu, TMK ve TCK kapsamında altı gazeteciye verilen hapis cezalarına ek olarak, İstinaf mahkemesinin, Özgür Gündem Nöbetçi genel yayın yönetmenliği dayanışma kampanyası yargılamasında verilen beraatlerin bozmasına, Sözcü gazetesi çalışanları davasında verilen cezaların onamasına ve Yargıtay’ın Zaman gazetesine ilişkin yargılamada hükmedilen kimi hapis cezalarını onadığına dikkat çekiyor.

Candemir'e beraat: Mayıs 2019'da HDP'nin Van'da ölüm oruçlarına ilişkin “izin verilmeyen” basın açıklamasını izlerken gözaltına alınan ve beş gün gözaltında tutulan gazeteci [Oktay Candemir](#), Van 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde dört kişiyle birlikte “kamu görevlisine karşı direnmek” ve “2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet” suçlamalarıyla yargılanıyordu. 31 Aralık'ta görülen duruşmada, mahkeme tüm sanıkların beraatine karar verdi (31 Aralık).

Zaman gazetesinde bozma ve onamalar: Yargıtay 16. Ceza Dairesi, kapatılan Zaman gazetesinin 11 yazar ve çalışanı hakkında açılan, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi ve istinaf mahkemelerince görülen davanın temyiz incelemesini tamamladı. Yargıtay, “örgüt üyeliği” iddiasıyla Ahmet Turan Alkan'a verilen 8 yıl 9 aylık hapis, Mustafa Ünal'a verilen 10 yıl 6 aylık hapis ile İbrahim Karayeğen'e verilen 9 yıllık hapis cezalarını onadı. Daire, aynı suçlamayla 10 yıl 6 ay hapisle cezalandırılan Mümtaz'er Türköne ve 8 yıl 9 ay hapse çarptırılan Ali Bulaç ise “örgüte yardım” suçunu oluşturduğuna hükmetti ve kararları bozdu. Kararda, sanıklar Orhan Kemal Cengiz, Lalezar Sarıbrahimoğlu, İhsan Dağı, Nuriye Ural'ın “örgüt üyeliği” iddiasıyla yapılan yargılamada verilen beraat kararlarını yerine bularak onadı. Bu durumda Bulaç ve Türköne gibi, “mahrem imamlarla ilişkileri araştırılmadan” beraat kararı verilen Mehmet Özdemir ve örgüt üyeliğinden cezalandırılan Şahin Alpay “örgüte yardım”dan yeniden yargılanacak (24 Aralık).

Dündar'a 27 yıl 6 ay hapis: İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesi, MİT TIR'larının durdurulmasına ilişkin haber nedeniyle Cumhuriyet Gazetesi eski Genel Yayın Yönetmeni Can Dündar'a “Siyasi ve askeri casusluk” iddiasıyla 18 yıl 9 ay, “Silahlı terör örgütüne yardım” iddiasıyla da 7 yıl 21 ay hapis cezası verdi. Dündar'ı toplam 27 yıl 6 ay hapis cezasına mahkum eden mahkeme, ceza süresince belirli medeni haklarından da mahrum bıraktığı gazeteci hakkında kırmızı bülten çıkarılmasına da hükmetti. Adil yargılama yürütülmediği ve cezalandırma aceleciliğiyle temel hakların ihlal edildiği gerekçeleriyle tepki için 4 Aralık'ta mahkemeyi reddettikten sonra, son duruşmaya da katılmayan Dündar'ın avukatları, kararı temyiz edeceklerini açıkladı (23 Aralık).

Gazeteci Rifat Doğan'a “çekim” beraati: Çorlu 4. Asliye Ceza Mahkemesi, 3 Temmuz 2019'daki Çorlu tren faciasının ilk duruşmasında görüntü çektiği ve paylaştığı gerekçesiyle yargıladığı Artı Gerçek eski muhabiri [Rifat Doğan](#)'ı gıyabında beraat ettirdi. Mazeret bildirdiği duruşma sonunda beraat eden gazeteci Doğan, Twitter üzerinden “Çorlu tren katliamı davasında mağdur ailelerin verdiği adalet mücadelesini takip ederken hakkımızda dava açılmıştı. Bugün beraat verildi. Başta avukatlarıma ve yanımda olan herkese çok teşekkür ederim” mesajını paylaştı (8 Aralık).

Parlak'ın “mükerrer üyelik davası” düştü: Diyarbakır 4. Ağır Ceza Mahkemesi, Silvan Mücadele gazetesi genel yayın yönetmeni [Ferhat Parlak](#) hakkında açılan “örgüt üyeliği” davasının mükerrer olduğu, aynı gerekçeyle açılan davanın beraatla sonuçlandığından hareketle gazeteciyle

ilgili suçlamayı düşürdü. Mahkemeye çıkana kadar 15 ay tutuklu bırakılan Parlak, 8 Temmuz 2019'da görülen ilk duruşmada tahliye edilmişti. Karar öncesi söz verilen Parlak, ceza istenen savcılık mütalaasına, “Burada gazetecilik yargılanıyor. Babamın 1988 yılında kurduğu Silvan Mücadele gazetesinde 16 yıldır gazetecilik yapıyorum. İddia makamının mütalaasına katılmıyorum” sözleriyle itiraz etti (7 Aralık).

Ayşegül Doğan’a “üyelik” cezası: Diyarbakır 9. Ağır Ceza Mahkemesi, KHK ile kapatılan İMC TV program koordinatörü [Ayşegül Doğan](#)’ı, DTK üyeleriyle yaptığı röportajlar ve katıldığı etkinlikler nedeniyle “örgüt üyeliği” iddiasıyla 6 yıl 3 ay hapse mahkum etti. “Örgüt yöneticiliği” suçlamasıyla yargılanan Doğan, gıyabında aldığı bu ceza tamamlanıncaya kadar velayet ve vesayet hakları gibi medeni haklarından da yoksun bırakıldı. Gazetecinin avukatları karara itiraz edecek (7 Aralık).

İstinaf Erdinç’e cezayı onadı: İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 14. Ceza Dairesi, Yurt gazetesi için kaleme aldığı “Finansal Kara Delikler” yazısında Ziraat Bankası’nın itibarını zarar verdiği iddiasıyla gazeteci [Cengiz Erdinç](#)’e İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi’nin verdiği ertelemeli 10 ay hapis ve 16 bin 660 TL para cezasına ilişkin kararı gerekçesiz şekilde onadı. Gazetecinin avukatı Baran Kaya, dosyayı Anayasa Mahkemesi’ne taşıyacak (1 Aralık).

Baransu’ya hapis, Çoban’a beraat: İstanbul Anadolu 2. Ağır Ceza Mahkemesi, Taraf gazetesinin 28 Kasım 2013 tarihli “Gülen’i bitirme kararı 2004 MGK’da alındı” manşetiyle ilgili olarak muhabir [Mehmet Baransu](#)’yu TCK ve MİT Kanunundan 4 ayrı maddeden toplam 16 yıl 13 ay hapis cezasına mahkum ederken gazetenin eski sorumlu müdürü [Murat Şevki Çoban](#)’ı tüm suçlamalardan beraat ettirdi. İki kişi, “devletin güvenliğine dair belgeleri temin etme”, “devletin güvenliği ve siyasal yararlarına ilişkin belgeleri açıklama” ve “MİT belgelerini ifşa etmek”ten yargılanıyordu. Duruşma savcısı, mütalaasında Baransu ve Çoban’ın “devletin güvenliği veya iç veya dış siyasal yararları bakımından gizli kalması gereken bilgileri basın ve yayın yoluyla ifşa etme” ve “MİT’in görev ve faaliyetlerine ilişkin belge ve bilgiyi basın yoluyla ifşa etme” suçlarından cezalandırılmalarını talep etmişti (23 Kasım).

Özgül’e “Askeri” ceza: Ankara 3. Asliye Ceza Mahkemesi, 10 Kasım 2017’de katıldığı Halk TV’de yayımlanan Halk Arenası programında devlette liyakatın önemine dikkat çekmek için yaptığı konuşma nedeniyle Sözcü Gazetesi köşe yazarı [Yılmaz Özgül](#)’ü beş ay hapis cezasına mahkum etti; hükmün açıklanmasını geriye bıraktı. Gazetecinin, “Bakın hayatı analitik çerçevede kıyaslamamız gerekiyor. Mesela o dönemde yaşayan insanlar da memleketimiz işgal edilecek, savaş çıkacak diye düşünmüyorlar. Ama bir anda kendilerini böyle bir şeyin içinde buldular. O dönem Genelkurmay Başkanının başında Atatürk var. Şimdi Allah korusun ben Hulusi Akar ile gezmeye gitmem, ne savaşı? Kalp kırılınsın diye söylemiyorum ama bunlar önemli makamlar” şeklindeki sözlere cezaya dayanak oldu. Bu sözler mahkemece, Askeri Ceza Kanunu’nda tanımlanan “Astlık üstlük münasebetlerini zedelemeye, amir veya komutanlara karşı güven hissini

yok etmeye matuf olarak alenen tahkir veya tezyif edici fiil ve hareket” olarak değerlendirdi. Özdil, kararı “Benim hakkımdaki kararı da tam 10 Kasım’a denk getirmişler. Hem Sözcü hem de benim açımdan onur verici bir durum aslında” sözleriyle karşıladı (10 Kasım).

Önderoğlu, Fincancı ve Nesin için beraat bozuldu: İstanbul Bölge Adliyesi 3. Ceza Dairesi, KHK ile kapatılan Özgür Gündem Gazetesi ile dayanıştıkları gerekçesiyle 2016 yılında 10 gün hapiste kalan, ardından da “örgüt propagandası”, “suçu övmek” ve “suç işlemeye tahrik” iddiasıyla yargılanıp beraat eden RSF Türkiye Temsilcisi [Erol Önderoğlu](#), Türk Tabipleri Birliği (TTB) Başkanı [Şebnem Korur Fincancı](#) ve gazeteci yazar [Ahmet Nesin](#) hakkındaki kararı bozdu. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararını “usule aykırı” bulan istinaf mahkemesi, “...diğer sanık İnan Kızılkaya’nın anılan sanıklara gazetede yayınlanan içerikle ilgili bilgi verip vermediği sorularak ve her bir sanık hakkındaki dava dosyası tefrik edilen sanık İnan Kızılkaya hakkındaki davalar ile gerektiğinde birleştirilerek delillerin birlikte değerlendirilmesinde zorunluluk bulunduğu gözetilmeden eksik inceleme ve yazılı gerekçe ile karar verilmesi, Kanuna aykırı, istinaf talebinde bulunanların itirazları bu nedenle yerinde görülmuş olduğundan hükmün bu sebepten dolayı CMK’nın 280/1-d maddesi uyarınca BOZULMASINA, CMK’nın 284 ve 280/1-f maddeleri uyarınca kesin olmak üzere, 20/10/2020 tarihinde oy birliği ile karar verildi” denildi. Karar kamuoyuna 3 Kasım’da yansıdı. Gazeteciler, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nde 3 Şubat 2021’de yeniden yargılanmaya başlayacak (3 Kasım).

Temizkan’a “propaganda” cezası: İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi, 2014 yılında yaptığı “Mahmur kampı IŞİD’in eline geçti...” şeklinde başlayan tek bir Twitter paylaşımı nedeniyle gazeteci [Sabiha Temizkan](#)’ı “terör örgütü propagandası yapmak” suçlamasıyla 1 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum etti. IŞİD katliamlarının yapıldığı bir dönemde yaptıkları haberleri paylaştığını belirten Temizkan, yapılan paylaşımın haber olduğunu ve bunu tırnak içinde verdiğini belirtti. Avukatı Veysel Ok da, “devletin ‘Terör örgütü’ olarak gördüğü bir örgütün haberini yapmak suç değildir basın özgürlüğü kapsamında alınması gerekir” dedi. Ok’un AİHM’in Türkiye-Sürek ve Handyside – Britanya kararlarını ifade özgürlüğünü desteklemek için örnek olarak sunduysa da mahkeme cezalandırmaya gitti (22 Ekim).

Uludağ ve Güvenç’e 301’den beraat: İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, ABD’li Rahip Andrew Brunson’un tahliyesine ilişkin “Rehine diplomasisi çökerken” başlıklı haber nedeniyle “yargıyı alenen aşağılamak” iddiasıyla iki yıldır yargılandığı Cumhuriyet gazetesi eski muhabirleri [Alican Uludağ](#) ve [Duygu Güvenç](#)’i beraat ettirdi. Savcının iki yıla kadar hapisle cezalandırma istediği gazetecilerden Uludağ’ın avukatı Buket Yazıcı, mütalaaya katılmadıklarını belirterek, “Haberin yapılma amacı aşağılama değildir. Müvekkilim yargı muhabiridir ve Brunson davasının pazarlık haline geldiği hususu birçok medya kuruluşunda yer almıştır” dedi. Güvenç’in avukatı Abbas Yalçın ise “Müvekkilim anayasal hakkını kullanmıştı. Gazeteci olarak görünür gerçekliğe ve olgusal temellere uygun olarak haberini yapmış, eleştiri ve haber verme özgürlüğünü kullanmıştır. Yargı eleştirilerden muaf olamaz. Burada yargının bit alınganlık gösterdiğini görüyoruz. Ki bizce

buna hakkı yoktur. Tüm bu sebeplerle müvekkilimin beraatini talep ediyorum” diyerek savunma yaptı. Gazetecilerin yedinci duruşmanın sonunda beraat etti. Ancak duruşma savcısı dosyayı temyiz etti (22 Ekim).

Bilgen’e “Birliğı bozma” ve “propaganda” beraati: İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi, Kars Belediyesi'nin tutuklu eşbaşkanı Ayhan Bilgen’i KHK ile kapatılan Özgür Gündem gazetesinin danışma kurulu üyesi olduğu için “Devletin birliğini ve ülke bütünlüğü bozmak”, “örgüt üyeliğı” ve “örgüt propagandası” iddialarıyla yargılamaya başladı. Ankara Sincan Kampüs Cezaevi'nden Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) ile katılan Bilgen Bilgen, gazeteyle organik bir bağının olmadığını, o dönem Ankara'da bulunduğu için gazetenin karar alma işleyişine katılmadığını ve sadece insan hakları ihlalleri konusunda önerilerde bulunduğunu söyledi. Bilge'nin avukatı Özcan Kılıç, müvekkilinin savunmalarına katıldığını belirterek beraat istedi. Mahkeme, duruşma savcısının mütalaası doğrultusunda Bilgen’i iki suçlamadan beraat ettirdi; “örgüt üyeliğı” ile ilgili olan dosyanın Diyarbakır 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden DTK davasıyla birleştirilmesine karar verdi (15 Ekim).

“Sözcü” gazetecilerine hapis onandı: İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Ceza Dairesi, Sözcü Gazetesi davasında yedi gazeteciye “FETÖ’ye bilerek ve isteyerek yardım” suçlamasıyla verilen 2 yıl 1 ay ile 3 yıl 6 ay arası hapis cezalarını onadı. Gazete avukatları dosyayı Yargıtay’a taşıyacak. [İstanbul 37. Ağır Ceza Mahkemesi](#), 27 Aralık 2019’da “FETÖ’ye bilerek ve isteyerek yardım” suçlamasıyla köşe yazarları Emin Çölaşan ve Necati Doğru’ya 3 yıl 6 ay 15 gün; site yayın yönetmeni Mustafa Çetin ve gazete genel yayın yönetmeni Metin Yılmaz’a 3 yıl 4 ay; haber koordinatörü Yücel Arı, muhabir Gökmen Ulu’ya ve mali işler müdürü Yonca Yücekaleli’ye 2 yıl 1 ay hapis cezası vermişti. Dosya, 30 Aralık 2019’da mahkumiyet kararlarının kaldırılması ve beraat kararı verilmesi için İstinaf Mahkemesi’ne taşınmıştı. Ocak 2020’de gazetenin sahibi Burak Akbay hakkında yakalama kararı çıkarılmıştı (13 Ekim).

BirGün’e “FETÖ” davasından beraat: İstanbul 32. Ağır Ceza Mahkemesi, Twitter’daki Fuat Avni adlı hesabın tweet’lerini 2013-2014 yıllarında haberleştirdikleri için “FETÖ’ye üye olmadan yardım” iddiasıyla yargıladığı BirGün gazetesi ve internet sitesi yetkilileri [İbrahim Aydın](#), [Barış İnce](#), [Can Uğur](#) ve [Bülent Yılmaz](#)’ı beraat ettirdi. Mahkeme,gazete yazarı İnce, yönetim kurulu üyesi Bülent Yılmaz, yönetim kurulu başkanı İbrahim Aydın ve gazete çalışanı Cansever Uğur için beraat talebinde bulunan duruşma savcının mütalaası doğrultusunda beraat kararı verdi (13 Ekim).

Kayar’a “örgüt”ten beraat: Diyarbakır 10. Ağır Ceza Mahkemesi, 2012-2014 yılları arasında Diyarbakır’da gazeteci olarak takip ettiği yürüyüşler ve basın açıklamaları gerekçe gösterilerek “silahlı örgüt kurmak ve yönetmek” suçlamasıyla yargılanan gazeteci [Sertaç Kayar](#)’ı beraat ettirdi. Kayar’ın 22 yıl 6 ay hapsi isteniyordu (9 Ekim).

Çınar’a TMK beraati: Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi, TSK’nin Afrin’de yürüttüğü Zeytin Dalı Operasyonu sırasında attığı iki tweet nedeniyle “örgüt propagandası” iddiasıyla yargılandığı gazeteci [Ayser Çınar](#)’ı suçunun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle beraat ettirdi. Çınar, 16 ve 18 ve 16 Mart 2018 tarihli paylaşımlarında “YPG’nin şiddet içeren eylemlerini meşru gösterdiği” iddiasıyla yargılanıyordu (8 Ekim).

Ketenciler’e “kayıt”tan ertelemeli para cezası: İstanbul 55. Asliye Ceza Mahkemesi, bir bekçinin vatandaşa yönelik kötü muamelesini videoya çekip Twitter’dan paylaştığı için “özel hayatın gizliliğini ihlal etme” ve “hakaret” suçlamasıyla yargılandığı gazeteci [İnan Ketenciler](#)’i, Ceza Kanunu’nun (TCK) 286/1 maddesinden tanımlanan “ses ve görüntülerin kayda alınması” suçlamasından 25 gün hapis cezası verdi. Mahkeme, cezayı 500 TL adli para cezasına çevirdi ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına hükmetti (8 Ekim).

Haber izleyen muhabire “sosyal mesafe” cezası: Evrensel gazetesi İzmir muhabiri Eda Aktaş’a, Haziran ayında KESK’e bağlı Birleşik Taşımacılık Sendikasının sürgünlere karşı yaptığı basın açıklamasını takip ederken “sosyal mesafeye uymama” gerekçesiyle 3 bin 150 TL para cezası kesildi. Gazeteci, kurallara uymasına rağmen kendisine ceza verilmesine tepki gösterdi; karara itiraz edeceklerini bildirdi (1 Ekim).

Cumhurbaşkanına Hakaret Davaları

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde 16 gazeteci (Ahmet Sever, Can Ataklı, Ali Ergin Demirhan, Ayten Akgün, Onur Emre Yağan, Fatih Portakal, Rüstem Batum, Mustafa Sönmez, Necla Demir, Cem Şimşek, Erk Acarer, Hayko Bağdat, Oktay Candemir, Hakkı Boltan, Engin Korkmaz ve Atilla Taş), Cumhurbaşkanı Erdoğan’a ilişkin görüş ve eleştirileri nedeniyle “Cumhurbaşkanına hakaret” iddiasıyla toplam 67 yıl 8 ay 34 gün hapis cezasıyla karşı karşıyaydı.

Ali Ergin Demirhan’a yeni bir dava açılırken, Demirhan yargılandığı başka bir davadan 1 yıl 2 ay 17 gün ertelemeli hapis cezası aldı. Onur Emre Yağan için de 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezasına hükmedildi. Can Ataklı ve Necla Demir ise beraat etti.

Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Fransa merkezli Charlie Hebdo dergi yetkilileri hakkında “Cumhurbaşkanı’na hakaret” gerekçesiyle resen soruşturma başlattı. Gazeteci Ahmet Altan’ın hüküm aldığı dosya Yargıtay’a taşındı.

Geçtiğimiz yılın aynı döneminde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’a ilişkin görüş ve eleştirileri nedeniyle toplam sekiz gazetecinin adı davayla anılmıştı. Bunlardan ikisi beraat ederken üç yeni kovuşturma söz konusuydu. İki gazeteciye yönelik davanın devam ettiği bu süreçte bir gazeteci ise 7 bin TL adli para cezasına mahkum edilmişti.

Boltan'ın “Erdoğan” davası: Diyarbakır 12. Asliye Ceza Mahkemesi, okuduğu bir basın açıklaması nedeniyle “Cumhurbaşkanına hakaret” ve “kamu görevlisine hakaret” iddiasıyla suçlanan Özgür Gazeteciler İnisyatifi Eş Sözcüsü [Hakkı Boltan](#)'ı yargılamaya devam etti. Bu beşinci duruşmaya vareste tutulan Boltan katılmazken, onu avukatı Resul Tamur temsil etti. Mahkeme hâkiminin değişmesi nedeniyle önceki duruşma zabıtları okundu. Mahkeme, esas hakkında mütalaasını hazırlaması için dosyayı duruşma savcısına sundu. Yargılamaya 11 Mart 2021'de devam edilecek (24 Aralık).

Altan'ın “Erdoğan” dosyası Yargıtay'da: Gazeteci-yazar Ahmet Altan'ın, P24'te 2016'da çıkan “Yeni Ergenekon” yazısında “Cumhurbaşkanı'na hakaret” ettiği gerekçesiyle İstanbul 30. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 7 bin TL adli para cezasına hükmettiği dosyası İstinaf Mahkemesi itirazı reddettiği için Yargıtay'a taşındı (17 Aralık).

Sever'in 299 davası: İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, “İçimde Kalmasın/Tanıklığımıdır” Kitabında “Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret edildiği” şüphesiyle T24 yazarı ve 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün eski basın başdanışmanı [Ahmet Sever](#)'i 299'dan yargılıyor. 3 Aralık'ta görülmesi gereken duruşma için Sever'in avukatı mazeret bildirdi. Bir sonraki duruşmanın 23 Mart'ta yapılmasına karar verildi (3 Aralık).

Ataklı'ya 299'dan ilk duruşmada beraat: Tele 1 kanalında “Gün Başlıyor” programını sunan [Can Ataklı](#), 26 Şubat'ta Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı eleştiren sözleri üzerine “Cumhurbaşkanı'na hakaret” iddiasıyla yargılandı. Gazeteci, Kasım ayında görülen ilk duruşmada beraat ettiğini bildirdi. Hakkında 4 yıl 8 ay hapis istemiyle iddianame düzenlenen Ataklı, soruşturma aşamasında verdiği ifadesinde, programda toplanan deprem vergilerinin nereye harcandığı hususunda eleştirilerini dile getirdiğini, Cumhurbaşkanının ismi ve makamını konuşmasında geçirmedeğini, herhangi bir imada bulunmadığını belirterek suçlamayı kabul etmemişti (30 Kasım).

Demirhan'a yeni bir 299 davası: sendika.org editörü [Ali Ergin Demirhan](#) hakkında 2018 yılında sendika.org sitesinde yayınlanan 8 haber gerekçe gösterilerek “örgüt propagandası” suçlamasıyla açılan dava “Cumhurbaşkanına Hakaret” suçu yargılaması olarak değişti. Yargılamanın ilk duruşmasının 19 Kasım'da İstanbul 24. ACM'de görülmesi bekleniyordu. 19 Kasım'da görülmesi gereken duruşma, mahkeme personelinin Covid-19 virüsüne enfekte olduğu tespit edildiği için ileri bir tarihe ertelendi (19 Kasım).

Akgün'e “Cumhurbaşkanı” davası: İstanbul Anadolu 6. Asliye Ceza Mahkemesi, Twitter'da paylaştığı “Halfeti'de işkence” başlıklı haber nedeniyle gazeteci [Ayten Akgün](#)'ü “Cumhurbaşkanına hakaret” suçlamasıyla yargılamaya başladı. Davanın ilk duruşmasında mütalaasını açıklayan savcı, Akgün'ün Ceza Kanunu'nun 299. Maddesi uyarınca cezalandırılmasını talep etti. Yargılamaya 7 Ocak 2021'de devam edilecek (10 Kasım).

Demirhan'a 299'dan ertelemeli hapis: İstanbul 22. Asliye Ceza Mahkemesi, 2018'de attığı 6 tweet gerekçe gösterilerek “Cumhurbaşkanına hakaret” suçlamasıyla yargılanan Sendika.Org sitesi yayın kurulu üyesi ve editör [Ali Ergin Demirhan](#)'ı 1 yıl 2 ay 17 gün hapis cezasına mahkum etti. Demirhan, savunmasında, davaya konu olan Twitter paylaşımlarında hakaret kastının olmadığını söyledi ve suçlamanın iddianameyi hazırlayanların yorumu olduğunu savundu. Avukatı Tuba Güneş ise, “Müvekkilin politik varlığı hedef alınarak seçme tweetler iddianameye eklenmiştir. Tüm tweetler ifade özgürlüğü ve politik eleştiri kapsamında ele alınmalıdır. AKP Genel Başkanının politik faaliyetine ilişkin eleştiri vardır, Cumhurbaşkanlığına yönelik bir eleştiri yoktur” diye konuştu. Ancak mahkeme, ağır iktidar eleştirileri nedeniyle gazeteciyi hapse mahkum etti; hükmün açıklanmasını geri bıraktı (6 Kasım).

Yağan'a “Erdoğan” cezası : İstanbul Anadolu 53. Asliye Ceza Mahkemesi, bir dönem yayın yönetmeni olduğu İleri Haber sitesinde 2014 ve 2015 yıllarında yaptığı dört sosyal medya paylaşımı nedeniyle 1 yıl 2 ay 17 gün hapse mahkum etti. 4 yıl 8 ay hapsi istenen [Onur Emre Yağan](#), suça konu paylaşımların kendi görev süresinde paylaşılmadığını, 2017 yılında sorumlu müdür ve genel yayın yönetmeni olarak işe başlayıp 2018'de ayrıldığını belirtse de mahkum edilmekten kurtulamadı. “Davaya konu paylaşımlar benim çalıştığım dönem içerisinde değil, 2014 yılı içerisinde yapılmıştır. Ben paylaşımların yapıldığı dönemde Türkiye’de bile değildim” dedi (5 Kasım).

Portakal'ın “Erdoğan” davası: İstanbul 46. Asliye Ceza Mahkemesi, sosyal medya paylaşımı nedeniyle Bankacılık Kanunu'nda düzenlenen “itibarı zedeleme” ve “Cumhurbaşkanına hakaret” ile suçlanan gazeteci [Fatih Portakal](#)'ı yargılamaya devam edecek. Portakal'ın “Tekalif-i Milliye hatırlatılıp “zor günlerden geçiyoruz” denilerek mevduatı veya tasarrufu olanlardan para istenmesin bir de! Korona sonrası ödeyelim derlermiş bir de! Olmaz olmaz diyemiyorum maalesef!” şeklindeki paylaşımı suçlamaya dayanak yapıldı. Mahkeme hakiminin izinde olması nedeniyle yargılama henüz belirsiz bir tarihe bırakıldı (5 Kasım).

Batum'a “Erdoğan” davası: İstanbul 5. Asliye Ceza Mahkemesi, gazeteci [Rüstem Batum](#)'u 2016 ve 2018 yıllarında yaptığı 20 Twitter paylaşımı nedeniyle “Cumhurbaşkanına hakaret” ve “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” suçlamalarıyla yargılamaya üçüncü duruşma ile devam etti. Yurtdışında yaşayan Batum'un savunmasının bulunduğu bölgedeki mahkemece alınıp yargılandığı mahkemeye (istinabe) gönderilmesi talep edildi. Mahkeme ise, Batum hakkındaki yakalama kararının infazının beklenmesine, istinabe talebinin celse arasında değerlendirilmesine karar verdi. Dava 25 Şubat 2021'e bırakıldı (5 Kasım).

Atilla Taş'a 299'dan dava: İstanbul 25. Ağır Ceza Mahkemesi, kamuoyunda “FETÖ Medya yapılanması” olarak nitelendirilen davasında “örgüte yardım” iddiasıyla aldığı hapis cezası Yargıtay'ca bozulan Atilla Taş'ı yedi sanıkla birlikte yeniden yargılamaya başladı. Yargıtay, Taş'ın davaya konu olan eylemlerinin ise hüküm giydiği “örgüte yardım” suçunun değil, “Cumhurbaşkanına hakaret” ve “devletin kurum ve organlarını alenen aşağılama” suçlarının

unsurlarını içerdiğini karara bağlamıştı. Duruşmada söz alan Taş, “Bizi tahliye eden bir mahkeme heyeti görevden alınır, yerine başka bir mahkeme heyeti atanırsa yargıya nasıl güvenebilirim? Öyle bir karar verin ki, bize hakimler varmış dedirttin. Beraatimi talep ediyorum” dedi. Mahkeme, Taş'ın yurtdışına çıkış yasağının kaldırılması talebini reddetti. Yargılama, 31 Mart'a kaldı (4 Kasım).

Sönmez'e “Erdoğan” davası: İstanbul Anadolu 26. Asliye Ceza Mahkemesi, Twitter hesabından Cumhurbaşkanı Erdoğan için “hırsızlık çetesinin reisi” ve “diktatör müsveddesi” ifadelerini kullandığı ve ABD'nin İran'a yönelik ambargosunu delme suçlamaları kapsamında 2016'da tutuklanan Türk-İranlı iş insanı Rıza Zarrab'ın yargılanmasıyla ilgili paylaşımları nedeniyle gazeteci ve iktisatçı [Mustafa Sönmez](#)'i “Cumhurbaşkanı'na hakaret”ten yargılamaya başladı. Sönmez, “Reza Bey tek başına yargılanmayacak. Ona bu imkanı sağlayan Halkbank, Erdoğan hükümeti; hepsi sanık yapılacak. Reza ‘Ben tek başıma yapmadım’ der” şeklinde paylaştığı ifadeleri nedeniyle 4 yıl 8 ay hapis istemiyle yargılanıyor. Duruşmada ifade veren Sönmez, eleştirilerinin ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesini istedi. Erdoğan'ın avukatı da, Cumhurbaşkanı'ndan şikayetinden feragat ettiğine dair dilekçeyi mahkemeye sundu. Yargılamaya 9 Mart 2021'de devam edilecek (3 Kasım).

Charlie Hebdo'ya 299'dan soruşturma: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı iç çamaşırıyla çizen Fransa merkezli Charlie Hebdo dergi yetkilileri hakkında “Cumhurbaşkanı'na hakaret” gerekçesiyle resen soruşturma başlattı (28 Ekim).

Demir'e 299'dan beraat: Bakırköy 8. Asliye Ceza Mahkemesi, Ekim 2016'da Gazete Karınca sitesinde çıkan “Wikileaks belgelerinden: Erdoğan ülkeyi sivil çatışmaya sürüklüyor” başlıklı haber nedeniyle Gazete Karınca eski sorumlu müdürü gazeteci [Necla Demir](#)'i “Cumhurbaşkanı'na hakaret”ten yargıladığı davada beraat kararı verdi. Mahkeme, suçun unsurlarının oluşmadığı gerekçesiyle beraat yönünde görüş bildiren duruşma savcısına uymuş oldu (28 Ekim).

Şimşek'e 299 davası: Bakırköy 27. Asliye Ceza Mahkemesi, “Alman karikatüristler Erdoğan'ı fena çizdi” başlıklı haber nedeniyle Evrensel gazetesi eski sorumlu müdürü [Cem Şimşek](#)'i “Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret” iddiasıyla yargılamaya devam etti. Adalet Bakanlığı, Şimşek için 11 Mart 2019'da kovuşturma izni vermişti. Mahkeme, gazeteciye TCK'nın 299. Maddesi uyarınca dört yıl sekiz ay hapis istemiyle yargılamaya 19 Ocak 2021'de devam edecek (27 Ekim).

Acarer'in “Cumhurbaşkanı” davası: İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, gazeteci [Erk Acarer](#)'i BirGün gazetesinde çıkan “Herkes var, Berkin'e yok” yazında “Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret edildiği” iddiasıyla yargılıyor. Mahkeme, Almanya'da yaşayan gazeteciyle ilgili yakalama emrinin infazını bekliyor. Bir sonraki duruşma 19 Ocak 2021'e bırakıldı (20 Ekim).

Bağdat'ın 299 davası: Gazeteci [Hayko Bağdat](#) hakkında 14 Nisan 2017 tarihinde ozguruz.org sitesinde yayınlanan “Erdoğan hakkında son yazım” başlıklı yazısı ile dört Twitter paylaşımı nedeniyle “Cumhurbaşkanına hakaret” ve “halkı kin ve düşmanlığa alenen tahrik etmek” suçlamasıyla açılan davanın duruşmaları devam ediyor. 14 Ekim’de görülen duruşmada ara kararını açıklayan mahkeme, Bağdat hakkında bu dosya kapsamında uygulanan yakalama emrinin kaldırılmasına ve savunmasının istinabe yolu ile alınmasına karar verdi. Bir sonraki duruşma 3 Şubat’ta (14 Ekim).

Candemir’in 299 davası 2021’e kaldı: Van 3. Asliye Ceza Mahkemesi, 5 Eylül 2019 tarihinde attığı bir tweetinde, “Belediyelere kayyum atayan Erdoğan, böylelikle hangi siyasal yapının nerede durduğunu da tespit etmiş oldu ve kartları buna göre dağıtacak. Hasılı bir doğum olacak bu kesin. Bunu bilen Erdoğan, çocuğun sakat doğması için her şeyi yapıyor. Tam bir böl-parçala-yönet politikası” diyen gazeteci [Oktay Candemir](#)’i “Cumhurbaşkanına hakaret” iddiasıyla yargılamaya devam etti. Mahkeme, esas hakkındaki mütalaası için hazırlık yapması için dosyayı duruşma savcısına gönderdi. Yargılama 4 Mart 2021’e kaldı (8 Ekim).

Engin Korkmaz’a “Cumhurbaşkanı’na hakaret” davası: Antalya 19. Asliye Ceza Mahkemesi, Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) Akdeniz Şube Başkanı Engin Korkmaz’a bir ihbar sonucu "Cumhurbaşkanına hakaret" iddiasıyla yargılıyor. 9 Eylül’de görülen duruşmada, yeni atanan savcı dosyayı incelemeyeceği için yargılama 15 Ocak 202’e **ertelendi**. (1 Ekim)

Hakaret ve Tazminat Davaları

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde en az 33 gazeteci “hakaret” suçlamasıyla açılan ceza davaları kapsamında toplam 75 yıl 6 ay hapis cezasıyla yargılandı. Altı gazeteci (Ender İmrek, Uğur Koç, Mustafa Kömüş, İbrahim Aydın, Uğur Güç ve Hazal Ocak) yargılandığı “hakaret” davaları kapsamında beraat etti.

Aynı dönemde, sekiz gazeteci toplam 1.310.000 TL ve beş medya organı toplam 275.000 TL tazminat davasıyla karşı karşıyaydı. Evrensel gazetesi yazarı Özcan Yaman için kısmi tazminata hükmedildi. Cumhuriyet gazetesi eski muhabiri Pelin Ünker ile dönemin Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Erinç hakkında açılan 10 bin TL’lik tazminat davası reddedildi. Demirören Medya Grubu, 5 haber sitesine toplam 275 bin TL tazminat davası açtı. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın damadı Selçuk Bayraktar tarafından gazeteci ve iktisatçı Mustafa Sönmez hakkında 100 bin TL’lik tazminat davası açıldı. Alev Coşkun, Hazal Ocak, Çiğdem Toker ve Ceren Sözeri’nin yargılandığı tazminat davaları devam etti.

Geçtiğimiz yılın aynı döneminde 33 gazetecinin “hakaret”, “kamu görevlisine hakaret” veya “iftira” suçlamasıyla açılan ceza davaları kapsamında toplam 78 yıl 9 ay hapsi istenmişti. Bir gazeteci bin 740 TL adli para cezasına mahkum edilirken, ikisi beraat etmişti.

Ceza Davaları

Dündar ve Kızılkaya'nın "hakaret" davası: Kanun hükmünde kararname (KHK) ile kapatılan Özgür Gündem ile dayanışmak için başlatılan Nöbetçi Genel Yayın Yönetmenliği kampanyasına katılan gazeteci [Can Dündar](#) ile gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü [İnan Kızılkaya](#)'nın "kamu görevlisine hakaret" suçlamasıyla yargılanmasına 15. Duruşmayla İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Dosya, Dündar hakkındaki yakalama emrinin infazını ve savunmasının yurt dışından alınmasına yönelik uluslararası istinabe evrakına verilecek yanıtı bekliyor. Dava, 4 Mart 2021'e kaldı (15 Aralık).

İmrek'e "Hermes" beraati: Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi, 29 Haziran 2019'da yayımlanan "Parıl parıl parlıyordu Hermes çanta..." başlıklı yazısında Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'a hakaret ettiği iddiasıyla Evrensel gazetesi yazarı [Ender İmrek](#)'i yargılamaya devam etti. Mahkeme, duruşma sonunda savcının görüşüne karşın gazeteciyi beraat ettirdi. İmrek, Emine Erdoğan'a "güzel vasıf atfetmeyerek hakaret" ile suçlanarak yargılanmıştı (2 Aralık).

Ocak'a "Şahinbey'de İhale Oyunu" tazminatı: Gazeteci [Hazal Ocak](#) hakkında, Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan "Şahinbey'de İhale Oyunu" başlıklı haberi gerekçe gösterilerek Şahinbey Belediyesi tarafından 20 bin TL tazminat talebiyle açılan davanın Gaziantep 6. Asliye Hukuk Mahkemesinde 4 Ekim'de görülmesi beklenen ilk duruşması, taraf avukatlarının mazeret bildirmesi nedeniyle 25 Kasım'a ertelendi. 25 Kasım'da görülmesi beklenen duruşmaya Ocak ve avukatları katılmadı. Bir sonraki duruşma 3 Mart'ta (25 Kasım).

Üç "BirGün" çalışanına "Albayrak" beraati: İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, BirGün Gazetesi eski sorumlu müdürü [Uğur Koç](#) ile birlikte, İnternet Sitesi eski müdürü [Mustafa Kömüş](#) ve gazete imtiyaz sahibi [İbrahim Aydın](#)'ı eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın şikayetiyle yargılamaya dördüncü duruşmayla devam etti. Mahkeme, "Ekşi Sözlük'teki Berat Albayrak-Özge Ulusoy başlığı kaldırıldı" haber nedeniyle "kamu görevlisine görevinden dolayı alenen hakaret" iddiasıyla yargılanan habercileri beraat ettirdi (19 Kasım).

Güç'e "küfürbaz" beraati: İstanbul Anadolu 29. Asliye Ceza Mahkemesi, bir haberde "küfürbaz" olmakla eleştirilen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın avukatlarından Mustafa Doğan İnal'ın şikayetiyle yargılanan soL Haber Portalı sorumlu müdürü ve Çağdaş Gazeteciler Derneği (ÇGD) İstanbul temsilcisi [Uğur Güç](#)'ü beraat ettirdi. Yargılamada duruşma savcısı da gazetecinin aklanması yönünde talepte bulunmuştu. Gazeteci "kamu görevlisine görevinden ötürü hakaret" ile yargılanıyordu (17 Kasım).

Ocak'a "Albayrak" beraati: İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın Kanal İstanbul güzergahında arazi aldığına ilişkin "Damat işi biliyor" başlıklı haberi nedeniyle "kamu görevlisine hakaret" iddiasıyla yargıladığı Cumhuriyet gazetesi muhabiri [Hazal](#)

[Ocak](#)'ı beraat ettirdi. Ocak, haberlerinin gazetecilik faaliyeti kapsamında olduğunu aktararak, haberdeki unsurların eleştirisi sınırları içinde olduğunu ifade etti. Mütalaasını veren duruşma savcısı da “Çoğulcu demokrasinin gereği olarak bireylerin bilgiye serbestçe erişmelerini, olumlu ve olumsuz görüşlerini özgürce edebilmesi ifade özgürlüğü ile yakından ilgilidir” diyerek beraat talep etti. Mahkeme, 2 yıl 4 ay hapisle yargılanan habercinin beraatine karar verdi (27 Ekim).

Altan'ın “hakaret” davası: İstanbul Anadolu 2. Asliye Ceza Mahkemesi, 16 Mart 2008 tarihli Taraf gazetesinde çıkan “Darbe hazırlığı ya da Kemalizmi kapatmak” başlıklı köşe yazısında dönemin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya'ya “görevinden dolayı hakaret ettiği” iddiasıyla Tutuklu gazeteci ve yazar Ahmet Altan'ı yeniden yargılanmaya devam etti. Mahkeme, Altan'ın avukatının bekletme dilekçesinin kabul edilmesine rağmen duruşmayı saatinde ele aldı; dosyanın tekrar açılmasına gerekçe yapılan İstanbul 32. Asliye Ceza Mahkemesi kararının Yargıtay'da kesinleşip kesinleşmediğinin sorulmasına karar verdi. Dava 18 Şubat 2021'de sürecek (27 Ekim)

22 gazetecinin “Gündem baskını” davası: İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesi, Ağustos 2016 yılında Özgür Gündem gazetesine yapılan polis baskınında gözaltına 22 gazeteciyi “görevi engellemek için direnme” ve “kamu görevlisine hakaret” suçlamalarıyla yargılamaya devam etti. Mahkeme heyeti el konulan dijital materyaller bulunmadığı için sahiplerine verilemeyeceğine karar vererek bir sonraki duruşmanın Şubat 2021 tarihinde görülmesine hükmetti. Davanın 7. Duruşmasında mahkeme başkanı, İstanbul Başsavcılığı'na yazılan müzekkereye cevap verildiğini, talep edilen telefonlara başka bir soruşturma kapsamında el konulduğunu ve İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan kamu davasında bulunduğunu söyledi. Baskın sırasında İMC TV'den [Gülfem Karataş](#) ve karikatürist Doğan Güzel gibi çalışanlar darp edilmişti. Fırat Yeşilçınar, Doğan Güzel, Sinan Balık, Amine Demirkıran, Davut Uçar, Elif Aydoğmuş, Reyhan Hacıoğlu, Zeki Erden, Özgür Paksoy, Mesut Kaynar, Hüseyin Gündüz, Kemal Bozkurt, Burcu Özkaya, Seviye Ergürebüz, Günay Aksoy, Ersin Çaksu, Önder Elaldı, Ender Öndeş, Gülfem Karataş, Gökhan Çetin, Bayram Balcı ve Yılmaz Bozkurt'un sanık olarak yer aldığı dava 16 Şubat 2021'e kaldı (22 Ekim).

Tunç'un “hakaret” davası basit usulle görülecek: Van'ın Muradiye Asliye Ceza Mahkemesi, “Yıkımı yapıp kaybolmuşlar” başlıklı haberinde Van'ın Muradiye Belediyesi'ne atanan kayyım Erkan Savar'a “hakaret” ettiği iddiasıyla hakkında dava açılan JinNews sitesi Van muhabiri [Hikmet Tunç](#)'un yargılanmasının “basit yargılama usulü” ile yapılmasına karar verdi. Birinci yargı reform paketiyle yasalaşan bu usule ilk kez bir gazeteci için uygulanırken mahkeme taraflara savunmalarını, beyanlarını ve delilleri yazılı olarak mahkemeye sunmaları için 15'er gün süre verdi. Taraflar beyanlarını ilettikten sonra mahkeme dosyayı incelemek üzere ele alacak ve kararını bir ay içinde yine yazılı olarak taraflara bildirecek (21 Ekim).

Yücel'in hakaret davası: Die Welt gazetesi muhabiri [Deniz Yücel](#), Gezi Davası iddianamesinde imzası olan bir savcıya ilişkin 20 Şubat 2019'da paylaştığı bir tweetle “kamu görevlisine hakaret

ettiği” iddiasıyla yargılanıyor. İstanbul 24. Asliye Ceza Mahkemesi, 13 Ekim’de görülen 3. Duruşmada, Yücel’in Almanya’daki adresine talimat yazılarak savunmasının alınmasına karar vererek davayı 9 Eylül 2021’e erteledi (13 Ekim).

Hukuk Davaları

Erdoğan’dan Yaman’a “ısrarlı” tazminat cezası: İstanbul 2. Asliye Hukuk Mahkemesi, 4 Nisan 2014’te yayımlanan “Fotoğrafçı ile foto muhabiri arasındaki fark” yazısı nedeniyle Evrensel gazetesi yazarı Özcan Yaman’ı 10 bin TL manevi tazminata hükmetti. Yaman’ın yazısına, “Bilal Erdoğan’a hakaret ve soruşturmanın gizliliğini ihlal etmek” iddiasıyla başlatılan soruşturmada dava açılmasına gerek görülmezken Erdoğan’ın avukatları 50 bin TL’lik manevi tazminat davası açtı. Davanın reddedilmesi üzerine avukatı Ahmet Özel, dosyayı Yargıtay’a taşıdı. Ancak, 5 Kasım 2015 tarihli başvuruyu değerlendiren Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, oy çokluğu ile İstanbul 2. Asliye Ceza Mahkemesi kararını “Usul ve yasaya uygun” buldu. Erdoğan’ın avukatları istedikleri sonuca karar düzeltmeyle vardı. Karar üzerine İstanbul 2. Asliye Hukuk Mahkemesi de Yargıtay’ın bu kararı üzerine kısmi tazminata hükmetti. Ancak Yaman, kararı bir kez daha Yargıtay’a taşıyacaklarını bildirdi (23 Aralık).

Ünker ve Erinç’in “Çalık” davası: İstanbul 21. Asliye Hukuk Mahkemesi, Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan ve Berat ile Serhat Albayrak’ın Malta’daki off-shore hesaplarına da değinen 7 Kasım 2018 tarihli “Paradise Papers” yazı dizisi nedeniyle Çalık Holding’in Cumhuriyet gazetesi eski muhabiri [Pelin Ünker](#) ile dönemin Cumhuriyet Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı [Orhan Erinç](#) hakkında açtığı 10 bin TL’lik tazminat davasını reddetti (22 Aralık).

Beş siteye Demirören Grubu’ndan 275 bin TL’lik dava: Demirören Medya Grubu, “Demirören Medya’da Büyük Skandal. Kadın çalışan yönetim katından ayakkabılarıyla geçtiği için istifaya zorlandı” başlıklı haber yapan Medya Koridoru haber sitesi yayın yönetmeni [Canan Kaya](#), Aykırı haber sitesi yayın yönetmeni Batuhan Çolak, İleri Haber sitesi ve Ajans Press haber siteleri ile Tele 1 sitesine toplam 275 bin TL tazminat davası açtı. İstanbul Bakırköy 6. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde görülmeye başlanan davaya, “marka ve kişilik hakları ile ticari itibarın zedelenmesi” gerekçe yapıldı. Taraflara dinletecekleri tanıkları bildirmek için iki haftalık süre verildi. Davaya 2 Şubat 2021’de devam edilecek (12 Kasım).

Sönmez’e 100 bin TL’lik Bayraktar davası: C ve yetkilisi olduğu Baykar Makine Şirketi, 23 Ekim 2019’da paylaştığı ve silah ticaretinin şirketi zenginleştirdiğine değinilen bir Twiti nedeniyle gazeteci ve iktisatçı [Mustafa Sönmez](#) hakkında 100 bin TL’lik tazminat davası açtı. Dava, İstanbul 18. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde görülecek (10 Kasım).

Coşkun ve Ocak’a Cengiz davası: Gazetenin imtiyaz sahibi ve Cumhuriyet Vakfı Başkanı [Alev Coşkun](#) ile haberi yapan muhabir [Hazal Ocak](#), “Boğaz manzaralı lüks müstemilat” başlıklı haber

nedeniyle Cengiz Holding Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Cengiz'in açtığı 1 milyon TL'lik tazminat davası kapsamında yargılanıyor. İstanbul Anadolu 14. Asliye Hukuk Mahkemesi, 6 Ekim'de yayınlanan haberde "kişilik haklarının hedef alındığı" iddiasıyla iki gazeteciyi yargılamaya 4 Kasım'da devam etti. Mazeret bildirilen yargılama 20 Ocak 2021'e bırakıldı (4 Kasım).

Toker'e T3'ten 80 bin TL'lik dava: İstanbul Küçükçekmece 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, 28 Ocak 2019 tarihli "İBB'den Vakıflara Hizmet Raporu" yazısında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) hazırladığı "Sivil Toplum Kuruluşları – Okul – Yurt Faaliyet Raporu" başlıklı raporu paylaşan gazeteci [Çiğdem Toker](#) ve Sözcü gazetesini 80 bin TL tazminat talebiyle yargılamaya devam etti. Duruşmada davacı Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı (T3) adına tanık olarak dinlenen kurucu müdürü Ömer Kökçam, "Gerek protokolde gerek de İBB'nin herhangi bir yerinde vakfa bir bağış yapılmadığı açıkça görülebilir. Vakfın para aldığı gibi hususlar gerçek dışıdır" derken Toker de, İBB raporunun gerçekliği zaten ortaya çıktı. Ancak şikayet konusu yazımda söz konusu vakfa maddi destek veya bağış yapıldığına dair herhangi bir ifade bulunmuyor" dedi. Gazetecinin avukatı Fahri Emeksiz de, tanık Kökçam'ın 'tanık' vasfında değil 'taraf' vasfında olduğunu belirterek beyanlarının yok satılmasını talep etti. Mahkeme, taraf vekillerine tanık beyanlarına ve kendilerine tebliğ edilen bilirkişi raporlarına karşı yazılı beyanda bulunmaları için 18 Şubat 2021'e kadar süre verdi (15 Ekim).

Ceren Sözeri'ye tazminat davası: İstanbul 2 Asliye Ticaret Mahkemesi, 7 Nisan 2019 tarihli "AK Parti'ye kim oy kaybettirdi?" başlıklı yazı nedeniyle Turkuaz Medya Grubu Yönetim Kurulu Başkan Vekili Serhat Albayrak'ın şikayetiyle Evrensel gazetesi köşe yazarı [Ceren Sözeri](#)'yi 200 bin TL manevi tazminat talebiyle yargılamaya devam etti. Mahkeme, gazetenin imtiyaz sahibi Cemal Dursun'un hayatını kaybetmesi nedeniyle mirasçılık belgesinin ibraz etmesi ve yeniden taraf teşkil edilmesi için yargılamayı 3 Şubat 2021'e bıraktı (7 Ekim).

Yeni baskı araçları: İlan kesme ve müfettiş cezaları

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde, Basın İlan Kurumu (BİK) iktidara muhalif BirGün gazetesine 23 günlük ilan kesme cezası verdi. Bu dönem Cumhuriyet gazetesine kesilen 45 günlük ilan kesme cezasından 28 günün uygulanmasına karar verildi. Sözcü gazetesine ve aynı grubun gazetesi olan Korkusuz'a Aralık'ta 10'ar gün ilan kesme cezası da verildi.

Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan bir karikatür için RTÜK'ün "Basın Ahlak Esasları"nın ihlal edildiği iddiasıyla BİK'e şikâyette bulunmasının ardından BİK, Cumhuriyet gazetesinden konuya ilişkin savunma istedi. BİK'ten yapılan açıklamaya göre azınlık gazeteleri Şubat 2021 itibarıyla maddi destek alacak. BİK, Cumhuriyet gazetesinde çıkan haber nedeniyle Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un gazeteye ilan kesme cezası verilmesini istediği başvurusunu ise reddetti.

Vergi müfettişleri, Google reklam ödemelerine karşılık faturanın bir ay gecikmeyle kesilmesi ve Nihat Genç'in mahkum olduğu tazminatın kendisine ödenmesi gibi gerekçelerle Odatv sitesine toplam 371 bin TL ceza kesti.

Sözcü ve Korkusuz'a Aralık'ta 10'ar gün ilan kesme: Sözcü gazetesi, 16 Aralık tarihli manşetini Basın İlan Kurumu (BİK) cezalarına tepkiye ayırdı. Kamudan resmi ilanlar dışında herhangi bir ilan almayan gazeteye kesilen vergi cezasına, “Ceza da yazsanız, ilanlarımızı da kesseniz, hapsilere de atsanız Sözcü'nün büyümesini engellemeyi asla ve asla başaramayacaksınız” ifadeleriyle tepki gösterildi. Habere göre, Ocak-Kasım döneminde [Sözcü](#)'ye 166 bin TL, grubun diğer gazetesi [Korkusuz](#)'a da 373 bin TL ceza kesildi. İki gazeteye Aralık ayında BİK tarafından 10'ar gün ilan kesme cezası da verildi. Sözcü, “yazılı basında açık ara en fazla vergiyi vermemize rağmen gerçeklikle alakası olmayan suçlamalarla ağır vergi cezası kesiliyor” dedi (16 Aralık).

Odatv sitesine 371 bin TL “müfettiş” cezası: Odatv sitesi imtiyaz sahibi ve Sözcü gazetesi yazarı Soner Yalçın, vergi müfettişlerinin incelemelerinin ardından Odatv'ye 371 bin lira ceza kesildiğini yazdı. Siteye cezalar, Google reklam ödemelerine karşılık faturanın bir ay gecikmeyle kesilmesi ve Nihat Genç'in mahkum olduğu tazminatın kendisine ödenmesine dayandırıldı (19 Aralık).

BirGün'e 23 günlük ilan kesme cezası: BİK, BirGün gazetesinin üst düzey kamu bürokratlarına, Jandarma Genel Müdürlüğü, Emniyet Genel Müdürlüğü gibi kamu kurumlarına yahut Kızılay gibi kamu yararına faaliyet gösteren kurumlara ilişkin yaptığı birçok haberi nedeniyle gazeteye 23 günlük ilan kesme [cezası](#) verdi (17 Aralık).

İlan cezası için RTÜK – BİK işbirliği : RTÜK, Cumhuriyet gazetesinin 8 Ekim'de Kurul'un yaptığı “Sayıştay raporlarını kullanarak devlet kurumlarını yıpratmaya yönelik habercilik anlayışından vazgeçilmelidir” açıklamasına ilişkin haberini ve habere ilişkin Zafer Timoçin'in karikatürünü Basın Ahlak Esasları'nın ihlal edildiği iddiasıyla Basın İlan Kurumu'na (BİK) şikâyet etti. BİK, Basın Ahlak Esasları'na uymayan gazetelere resmi ilanların ve reklamların iki ayı geçmeyecek şekilde kesilebileceği belirterek Cumhuriyet'ten konuya ilişkin savunma istedi (3 Aralık).

Azınlık gazetelerine BİK desteği Şubat'ta: Basın İlan Kurumu (BİK), Genel Müdürü Rıdvan Duran azınlık gazetelerine yapılan maddi yardımın 2020'de verilmemesiyle ilgili açıklamalarda bulundu. Duran, azınlık gazetelerine desteğin kesildiği iddialarının fotoğrafını tamamını yansıtmadığını söyledi. Gazetelerin desteklenmesinin devam edeceği bilgisini veren Duran Şubat ayındaki genel kurul toplantısına dikkat çekerek “Destek 2021 Şubat'ında verilmeye devam edilecek” dedi (2 Aralık).

Cumhuriyet'e 28 gün ilan kesme: İstanbul 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un şikâyeti üzerine, bu kuruma bağlı bulunan Basın İlan

Kurumu'nun (BİK) Cumhuriyet gazetesine verdiği 45 gün ilan kesme cezasından 28 günlük cezanın uygulanmasına [karar verdi](#). Mahkemenin, gazete avukatlarının yaptığı itirazlarını reddetmesi üzerine BİK, 28 günlük cezayı gazeteye tebliğ etti (16 Kasım).

İlan kesmeye bu kez Hayır: Basın İlan Kurumu (BİK), Kuzguncuk'ta vakıflardan kiraladığı araziye yaptığı şömine ve pergolenin İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkılmasına ilişkin Cumhuriyet gazetesinde çıkan haberi nedeniyle Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un gazeteye ilan kesme cezası verilmesinin istendiği başvurusunu reddetti. BİK, çıkan haberler nedeniyle Ocak-Nisan döneminde gazeteye toplam 81 gün ilan kesme cezası vermişti. Altun, CHP Sözcüsü Faik Öztrak'ın Cumhuriyet gazetesine verilen ilan kesme cezalarına tepki gösterdiği haberi için de BİK'e başvurmuştu (11 Ekim).

Yasaklamalar, Kapatmalar, Toplatmalar

Ekim-Aralık 2020 döneminde İnternet ortamında çıkan en az 485 haber bağlantısına erişim engeli getirildi. Sansürden, Sözcü, Cumhuriyet, BirGün, Deutsche Welle siteleri kadar, iktidara yakın Milli Gazete gibi medya kuruluşlarının siteleri de etkilendi.

Van'da iki kişinin helikopterden atılması iddiasına ilişkin yayın yasağı ilan edilirken Olay TV de, iktidar çevresinden gelen baskılardan veya yatırımcısı Cavit Çağlar'ın yayın çizgine dönük memnuniyetsizliğinden dolayı sustu.

Geçtiğimiz yılın aynı döneminde sekiz kitap yasağı, gazeteciye yönelik bir yurtdışı yasağı, bir akreditasyon ayrımcılığı, bir TV ekibine hareket yasağı, üç site haberine sansür, bir haber sansürü yaşandı. Türkiye'de erişimi engellenen site sayısının Ekim 2019 itibarıyla 288 bin 310 olduğu bildirilmişti.

125 haber bağlantısına “sahte diploma” sansürü: İstanbul Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği, eski milli güreşçi Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Hamza Yerlikaya'nın lise diplomasının sahte olduğu haberlerine erişim engeli getirdi. Sansürden Cumhuriyet, Gazete Duvar ve Sözcü siteleri olmak üzere 125 URL haber bağlantısı ve YouTube videosu da etkilendi. Engelli Web'e göre Yerlikaya'nın başvurusu ile erişim engeli kararı alan Hakimlik, kararını olayın (diplomanın sahteliği) 25 yıl önce yaşandığını belirterek "unutulma hakkı"na dayandırdı (28 Aralık).

Soru soran muhabir WhatsApp grubundan çıkarıldı: Son Bilim Kurulu toplantısının ardından Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya soru sormasına izin verilmeyen Yol TV Muhabiri Özge Uyanık, sosyal medyadan Bakan'a “Cumhurbaşkanlığında Irak Başbakanı için canlı müzikli ziyafet verildi. Bu tabloyla ilgili yorumunuz ne?” şeklinde soru yöneltince bu kez Bakanlığın basın WhatsApp grubundan çıkarıldı (26 Aralık).

Olay TV 25 günde susturuldu: Yayın hayatına 30 Kasım'da başlayan ve HDP'nin Meclis grup toplantısını yayımladığı için baskı gördüğü öne sürülen Olay TV 25 gün sonra kapandı. Kanal, lisans sahibi ve televizyonun ortağı Cavit Çağlar'a iktidar çevrelerinden büyük baskı geldiğinin duyurulmasından kısa süre sonra, 25 Aralık akşamı Ana Haber bülteni sonrası sustu. Nevşin Mengü'nün sunduğu bültende kanalın Genel Yayın Yönetmeni Süleyman Sarılar, “Zannediyorum habercilik anlayışımızla ve yaptığımız yayımla birtakım mahfilere rahatsız ettik” dedi (25 Aralık).

“Altun’un evi” haberlerine erişim yasağı: İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun’un evinin fotoğraflarının çekilmesine ilişkin CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu hakkındaki takipsizlik kararının kaldırılmasıyla ilgili haberlere “kişilik hakları ihlali” gerekçesiyle erişim engeli getirdi. Karadan, Cumhuriyet, Sözcü ve Deutsche Welle siteleri etkilendi (24 Aralık).

Dört site haberine “uyuşturucu” sansürü: Edirne 1. Sulh Ceza Mahkemesi, eski Brüksel Büyükelçiliği Basın Müşavirinin gümrük kapısında yaklaşık 100 kilo uyuşturucuyla yakalanmasına dair iddiaları gündemine taşıyan Sözcü, Cumhuriyet, BirGün ve Sol Haber sitelerinin ilgili haberlerini sansürledi. Engelli Web sitesine göre erişim engeli “kişilik haklarının ihlali” gerekçesine dayandırıldı (24 Aralık).

“Kebap faturaları” haberlerine sansür: Denizli 1. Sulh Ceza Hakimliği, TBMM'deki bütçe görüşmelerinde CHP Grup Başkanvekili Engin Altay'ın, “Millet aç midesine sadece kuru ekmek giriyor” sözlerine, “O zaman aç değiller” karşılığını veren AKP Denizli Milletvekili Şahin Tin'in, yediği kebab fişlerini Denizli Çivril Belediye Başkanlığı'na yazdırdığına ilişkin 17 Aralık günkü haberlere erişim engeli getirdi. Mahkeme, ertesi gün aldığı kararda Tin'in “kişilik hakkının ihlal edildiğini” ileri sürüldü (18 Aralık).

Altı habere erişim engeli: Bağımsız Milletvekili ve gazeteci Ahmet Şık'ın “koltuğundan olan” üst düzey bir yargı mensubunun eşini darp ettiği, kadının şikayetinde yargı mensubu hakkında yolsuzluk/rüşvet iddialarının da gündeme geldiğine dair Twitter üzerinden yaptığı paylaşımlar ve bunlara dayanılarak yapılan haberlere erişim engeli getirildi. İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği, İstanbul Başsavcılığının başvurusuyla tüm paylaşımlara erişim yasağı getirdi. Erişim engeli getirilen içerikler arasında Evrensel.net sitesi dahil altı sitenin yayımladığı haberler bulunuyor (13 Aralık).

297 haber linkine “kişilik hakları” sansürü: Ekrem İmamoğlu yönetiminin AKP dönemi İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) yöneticileri hakkında ilk yolsuzluk dosyasının yargıya taşındığına dair haberlere erişim engeli getirildi. Suç duyurusu yapılan isimlerden Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun talebiyle İnternet ortamında yayınlanan 297 ayrı haber linkine “kişilik hakları” gerekçesiyle engel getirildi. Erişime engellenen [haberler](#) arasında Evrensel gazetesine ait sitede çıkan “İBB yönetimi AKP dönemine ilişkin yolsuzluk dosyasını yargıya

taşıdı” haberi de bulunuyor.Gazete yetkilileri erişim engeline ilişkin karara itiraz edeceklerini açıkladı (11 Aralık).

Üç sitenin “istismar” haberine engel: Gercüş Sulh Ceza Hakimliği, ilçede 27 kişinin bir çocuğa cinsel istismarda bulunduğu iddiasıyla ilgili [BirGün](#), [Gazete Duvar](#) ve [Jinnews](#) sitelerine erişim engeli getirdi. 5 ve 7 Aralık’ta alınan kararlar, “milli güvenlik ve kamu düzeni”ne dayandırıldı (5,7 Aralık).

Jinnews ve Gazete Yolculuk sitelerine erişim engeli: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Diyarbakır 3. Sulh Ceza Hakimliği’nin 4 Aralık’ta Jinnews sitesine yönelik ve Antalya 5. Sulh Ceza Hakimliği’nin Gazete Yolculuk haber sitelerine yönelik kararının ardından bu sitelere erişim engeli getirdi (5 Aralık).

Yedi site haberine “kayyum” yasağı: Kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Bursa 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin 27 Kasım 2020 tarih ve 2020/6406 sayılı kararı [Sabah](#), [Hürriyet](#), [Posta](#), [Takvim](#) ve [Milliyet](#) gazetelerinin çevrimiçi yayınlarında ve [haber7.com](#) ve [tv100.com](#)'da yayınlanan Kervansaray Holding'e kayyum atanmasını konu alan haberlere erişim engeli getirildi. Engelli Web’e göre 27 Kasım’da alınan 2020/6406 sayılı karar “kişilik hakları”na dayandırıldı (27 Kasım)

İki siteye “Menzil” sansürü: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği, Emniyet teşkilatında Menzilci tarikatı üyelerinin varlığına ilişkin iddiaları 26 Kasım’da gündeme getiren T24 sitenin haberine; Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği de, [Odatv](#) haberine erişim engeli getirdi. Engelli Web’e göre 26 ve 27 Kasım günlerine ait iki sansür kararı, “kişilik hakları” ile gerekçelendirildi (26, 27 Kasım).

Üç siteye “işkence” sansürü: Erişim Sağlayıcıları Birliği, Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği’nin 23 Ocak ve 15 Mayıs tarihli kararlarındaki içeriklere benzer olduğu gerekçesiyle, Nepalli bir ev çalışanının Ankara’da çalıştığı evde işkence gördüğüne ilişkin iddiayı gündeme taşıyan [BBC Türkçe](#) ve [Gazete Duvar](#) ve [Oda TV](#) sitelerine ait 16 Aralık 2019 tarihli haberlere erişim yasağı getirdi. Engelli Web’e göre 26 Kasım’da alınan kararda “kişilik hakları” gerekçe gösterildi (26 Kasım).

JinNews sitesi erişime kapatıldı: Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliği kararını gerekçe gösteren BTK, JinNews sitesinin yayın yaptığı “jinnews11.xyz” adresini erişime [engelledi](#). Siteye uygulanan erişim engeline dair BTK, “Bu internet sitesi (jinnews11.xyz) hakkında; T.C. Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen 20/11/2020 tarih ve 2020/4232 D.İş sayılı karara istinaden Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından koruma tedbiri uygulanmaktadır” dedi. JinNews’ün “jinnews8.xyz” adresi 22 Ekim’de, “jinnews10.xyz” adresi de 29 Ekim’de engellenmişti (21 Kasım).

İki siteye “rüşvet” sansürü: Yozgat’ın Şefaattli ilçesinde önceki AKP belediye başkanı Zeki Bozkurt’un rüşvet paralarını seçime harcadığına ilişkin iddiayı haberleştiren Sözcü ve Dokuz8haber sitelerinin ilgili haberlerine erişim engeli getirildi. Haberler, İçişleri Bakanlığı müfettişlerinin raporuna da atıf yapıyordu. Engelli Web’e göre Yozgat Sulh Ceza Hakimliği’nce alınan 2020/2210 karar “kişilik hakları”na dayandırıldı (18 Kasım).

Üç site haberine sansür: İzmir depreminde kurtarma ekipleri arasında itiş kakışı değerlendiren Avut Vakfı Onursal Başkanı Nasuh Mahruki’nin “AFAD ve İHH ön plana çıkıp diğer ekipleri dışlıyor olabilir” şeklindeki Tele 1, Gerçek Gündem ve ABCGazete sitelerinde çıkan haberlere İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişim yasağı getirildi. Engelli Web’e göre, 13 Kasım’da alınan 2020/4855 sayılı karara “kişilik hakları” gerekçe gösterildi (13 Kasım).

Dört site haberine engel: İstanbul 11. Sulh Ceza Hakimliği, TV100’ün patron Necat Gülseven ve Medya Grup Başkanı Murat Kelkitlioğlu’nun “tehdit, şantaj ve yağma” ile suçlandıkları iddiasını gündeme getiren aralarında [Cumhuriyet](#), [T24](#), [Odatv](#) ve [Tele1](#)’e ait internet sitelerinin de yer aldığı haber bağlantılarına erişim engeli getirdi. Engelli Web’e göre 2020/5043 sayılı bu karara gerekçe olarak “kişilik hakları” gösterildi (12 Kasım).

“Albayrak da sansürü tatmış oldu”: CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, Berat Albayrak’ın Hazine ve Maliye Bakanlığı görevinden istifasına ilişkin yaptığı açıklamada, “Havuz medyasından istifayı yayınlayacak bir kanal arandı, bulunamadı. Twitter’ı da çökertilen Albayrak, son çare Instagram’ı kullandı” iddiasında bulundu. Albayrak’ın istifa metnini önce Anadolu Ajansına (AA) gönderdiğini söyleyen Emir, AA’nın istifa metnini yayımlamayınca Albayrak’ın, kendi kanalı A Haber’e gönderdiğini ancak bu kanalın bile mektubu yayımlamadığını savundu. Emir, sosyal medya hesabından “Havuz medyasından istifayı yayınlayacak bir kanal arandı, bulunamadı. Twitter’ı da çökertilen Albayrak, son çare Instagram’ı kullandı. O da sansürü tatmış oldu” sözlerini paylaştı (12 Kasım).

Milli Gazete site haberine erişim engeli: Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği, “Milli Gazete’nin 19 haberine bir günde nasıl erişim yasağı getirildi?” başlıklı Milli Gazete sitesinde çıkan habere 2020/4499 sayılı kararla erişim engeli [getirdi](#) (7 Kasım).

Üç site haberine erişim engeli: Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği, FETÖ’nün kapatılan bankasının yöneticisinin, Diyanet’te müdür yapıldığı iddiasına yer veren [Cumhuriyet](#), [BirGün](#) ve [Gerçek Gündem](#) sitelerinin ilgili haberlerine erişim engeli getirdi. 2020/8246 sayılı erişim engeline ilişkin kararı Engelli Web gündeme getirdi (6 Kasım).

Ödüllü habere erişim engeli: Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği 27.10.2020 tarihli kararında; bu yıl Metin Göktepe Gazetecilik Ödülleri’nin Yazılı Haber Ödülü’nü alan Seyhan Avşar’ın ‘Köşk karşılığı temizlik’ haberine ve evrensel.net sitesinde yer alan “23. Metin Göktepe Gazetecilik

Ödüllerini kazananlar belli oldu” haberine “lekelenme” iddiasıyla erişim engeli [getirdi](#). Erişim engeli talebini Avşar’ın haberinde adı geçen Ahmet Taçyıldız; avukatı Erdem Müntaz Hacıpaşaoğlu aracılığıyla talep etti. Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği de talebin kabulüne karar verdi (31 Ekim).

Sendika.org sitesi AİHM zoruyla özgür! Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, beş yılı aşkın bir süre önce erişime kapattığı Sendika.org haber sitesini, Anayasa Mahkemesi'nin 11 Mart 2020'de verdiği ihlal kararının da gereği olarak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) hükümetten savunma istemesi üzerine kaldırdı. Site erişime engellendiği 25 Temmuz 2015 tarihinden 1921 gün sonra gerçek adresine geri döndü. BTK'nın erişim engelini kaldırmasına neden olan bu karar 25 Temmuz 2015'te erişime engellenen Özgür Gündem gazetesinin ve Dicle Haber Ajansı'nın siteleri dahil 118 internet sitesi ve bir dizi Twitter adresi için de geçerli (28 Ekim).

Beş site haberine “Saadet zinciri” sansürü: Cizre Sulh Ceza Hakimliği, 12 bin kişinin toplam 200 milyon TL dolandırılmasına neden olduğunu gündeme getiren “saadet zinciri” haberlerine erişim yasağı getirdi. Engelli Web'e göre, 2020/1994 sayılı karar, [Hürriyet](#), [Sputnik Türkiye](#), [AHaber](#), [CNN Türk](#) ve [Takvim](#) gibi gazete ve televizyonların İnternet sitelerini kapsıyor (22 Ekim).

İki online habere erişim yasağı: Afyonkarahisar 1. Sulh Ceza Hakimliği, AK Parti Düzağaç Belediye Başkanı'nın partiden ihraç edilmesine dair haberlere erişim yasağı getirdi. Engelli Web'e göre, 2020/3363 sayılı karar, Başkanın “Bana komplo kuruldu” sözlerini haberlerde işleyen [Sözcü Gazetesinin](#) sitesi ve [soL Haber](#) portalını hedef aldı (22 Ekim).

Üç site erişime kapatıldı: Van 3. Sulh Ceza Hakimliği, [Etkin Haber Ajansı sitesi](#) (Etkin Haber ETHA), [Jinnews](#) Türkiye sitesi, PoliTezCom ve [Yeni Demokrasi1](#) sitelerini, “Milli güvenlik ve kamu düzeni bakımından tehdit oluşturdukları” iddiasıyla 2020/3441 sayılı kararlarla erişime engelledi (22 Ekim).

Jinnews haber sitesine erişim engeli: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), Van 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararını gerekçe göstererek, 25 Eylül 2017 tarihinde yayın hayatına başlayan Jinnews haber sitesine erişimi [engelledi](#). Engelleme gerekçesi olarak, “Bu internet sitesi (jinnews8.xyz) hakkında; Van 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen 22/10/2020 tarih ve 2020/3441 D. İş sayılı karara istinaden Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından koruma tedbiri uygulanmaktadır” denildi (22 Ekim).

Milli Gazete online haberine engel: Fethiye Sulh Ceza Hakimliği, [Milli Gazete](#)'ye ait internet sitesinde çıkan “Belediye başkanına trafik magandalığı suçlaması” başlıklı haberin erişimine “kişilik haklarını ihlal ettiği” gerekçesiyle 21 Ekim'de engel getirdi. Engelli Web'e göre karar 2020/3349 sayılı altında kayda alındı (21 Ekim).

“Özgür Gündem”e sansür: 1992’de öldürülen gazeteci Hafız Akdemir’in Diyarbakır’ın Sur ilçesinde ismi verilen sokakta duvara asılı bilgi tabelasında çalıştığı Özgür Gündem gazetesinin ismi kayyım tarafından sansürlendi (20 Ekim).

Artı Gerçek haberine erişim engeli: Van 3. Sulh Ceza Hakimliği, Van’da iki köylünün helikopterden atılması iddiasına dair soruşturan savcının, iddiayı gündeme getiren gazetecilerin tutuklandığı dosyaya da baktığını savunan [Artı Gerçek](#) sitesi haberine erişim yasağı getirdi (16 Ekim).

Cumhuriyet haberine erişim engeli: Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, Tarım Bakanlığı’nın direkleri talimatla Cumhurbaşkanlığı’nın eşi Emine Erdoğan’ın kuzeninden geri almasından sonra tepkilere neden olduğu iddiasını gündeme getiren Cumhuriyet gazetesine ait sitede çıkan habere “kişilik haklarını hedef aldığı” iddiasıyla erişim engeli [getirdi](#) (14 Ekim).

Üç online habere erişim yasağı: Şanlıurfa 1. Sulh Ceza Hakimliği, daha önce banyosundan çekilen görüntülerde “fakirlerin keyfinde kendisini rahat bırakmalarını” istediği için tepkilere neden olan AKP Şanlıurfa Gençlik Kolları Eski Başkanının toplantılara katılmaya devam ettiğini yazan [Cumhuriyet](#), [Sözcü](#) ve [Gerçek Gündem](#) siteleri haberlerine erişim engeli getirdi (14 Ekim).

Odatv ve Milli Gazete haberlerine yasak: Erişim Sağlayıcıları Birliği (ESB), kendisini hakim, savcı, MİT mensubu gibi tanıtıp dolandırıcılık yaptığı için aranan bir kişinin bir savcının odasından çıkarken yakalandığı veya belediye başkanlarınca ağırlandığı iddialarını gündeme getiren Odatv ve Milli Gazete sitelerine “kişilik haklarının korunması” adına erişim yasağı getirdi (13 Ekim).

Rudaw.net sitesine sansür: Balıkesir 2. Sulh Ceza Hakimliği, Federe Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nden Kürtçe, Soranice, Arapça, İngilizce ve Türkçe yapan haber ajansı [Rudaw](#)’ın internet sitesine 6 Ekim’deki kararıyla erişim engeli getirdi. Erbil merkezli kuruluşun sitesine ulaşmak isteyenler, mahkeme kararının Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından hayata geçirildiği bilgisiyle karşılaştı. Erişim engelini Türkiye’de internet yasaklarını gözlemleyen ve raporlayan Free Web Turkey duyurdu. Erişim engelini gerektiren gerekçesi ise açıklanmadı (7 Ekim).

Helikopterden atmaya yayın yasağı: Van Başsavcılığı, Çatak ilçesinde Osman Şiban ve Servet Turgut isimli köylülerin 11 Eylül’de gözaltına alındıktan sonra helikopterden atıldığı iddialarıyla ilgili haberlere yayın yasağı getirdi. Turgut 30 Eylül’de tedavi gördüğü Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Hastanesi’nde hayatını kaybetmişti. Başsavcılık, dosya ile ilgili de gizlilik kararı getirdi (1 Ekim).

Bianet’e tutuklu mektubu yasak: İzmir, Şakran 1 Nolu F Tipi Cezaevi’nde tutuklu bulunan Özgür Karakaya’nın bianet’e gönderdiği çizimleri hapisane idaresince sansürlendi. Karakaya bu

kez cezaevi idaresinin sansür kararını bianet'e göndermek üzere yeni bir mektup hazırladı. Ancak idare bu mektubu da 28 Ağustos 2020 tarihli, 2020/1630 sayılı kararla sansürledi (1 Ekim).

Üç siteye erişim yasağı: sendika.org sitesine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) kararıyla, [Mezopotamya Ajansı](#) sitesine Gaziantep Sulh Ceza Hakimliği kararıyla ve [Yeni Demokrasi](#)'nin internet siteleri de yine Antep 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla erişim engellendi. [Sendika.org](#)'a BTK kararıyla 5 Aralık 2018'de getirilen 62. engellemeden sonra bir kez daha BTK kararıyla erişim engeli getirildi. sendika.org konuya ilişkin yaptığı açıklamada, "AYM açın diyor, Sulh Ceza Hakimliği kapatıyor: Sendika.org sitesine 63. erişim engeli, sendika64.org yayında! Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği'nin 30 Eylül 2020 tarihli kararı ile sitemiz 63. kez erişime engellendi. Yani adresimiz sendika64.org ile yeniden yayındayız" dedi (1 Ekim).

Habercilik

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde iktidarı destekleyen medya kuruluşlarının editoryal bağımsızlıktan yoksun olduğunu açık şekilde ortaya konan başlıca gelişme, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın 8 Kasım pazar günü Instagram üzerinden duyurduğu istifasını iddia düzeyinde de olsa haber yapmaya cesaret edememiş olmasıydı.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin HDP'ye yönelik kapatılma çağrısının ardından HDP'nin varlığına ilişkin bir soru da Halk TV sunucusu Fatih Ertürk'ten geldi. Akit TV'de katıldığı bir programda Sakarya Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ebubekir Sofuoğlu üniversitelere yönelik temelsiz yakıştırmalarda bulundu.

Akit TV'nin spikeri Yusuf Ozan, ABD'li Pfizer şirketiyle birlikte koronavirüs aşını geliştiren Alman BioNTech firmasının kurucusu CEO'su Prof. Dr. Uğur Şahin'i Türkçesiyle alay ederek aşağıladı. CHPLi Mahmut Tanal, Tahir Elçi cenazesinde Elçi ailesinin ve kendisinin fotoğraflarının A Haber'de çarpıtılarak paylaşıldığı gerekçesiyle kanalı RTÜK ve Basın Konseyi'ne şikâyet etti. Beyaz TV'de yayınlanan Beyaz Futbol yorumcularından spor yorumcusu Ahmet Çakar, beIN SPORTS Medya Hakları Direktörü Hande Sümertaş'ı taciz etti.

Geçmişte muhalif meslektaşlarının tutuklanması yönünde yazılar kaleme alan Türkiye gazetesi köşe yazarı Cem Küçük, yine geçmişte yazdığı bir yazısında Osman Kavala ve Ahmet Altan'ın bırakılması yönünde görüş bildirdiği yazısına dikkat çekti.

Türkiye'de A Haber, Habertürk TV ve iktidara yakın çok sayıda haber sitesi, Fransa merkezli Charlie Hebdo dergisinin kapağında, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yer aldığı karikatüre "Ahlaksız Charlie Hebdo" başlıklı haberlerle tepki gösterdi.

Medya Ombudsmanı Faruk Bildirici, Hürriyet, Akşam, Yeni Şafak ve Takvim gazetelerinde kaynağı gizlenerek verilen S-400'lere ilişkin haberlerle ilgili okuyucuların yanıltıldığını dile

getirdi. Bildirici aynı zamanda Akşam, Hürriyet, Milliyet, Cumhuriyet ve Sabah gazeteleri için “PR metinleri” benzetmesini yaparak, AKP iktidarıyla ilgili eleştirel metinlerin unutulduğunu da ifade etti.

Türkiye, Yeni Şafak ve Aydınlık gibi gazeteler, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın meslek odalarını tehdit ettiği süreçte TTB ve yeni Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı’yi hedef aldı.

Akit TV’den aşağılayıcı yayın: İktidara yakın Akit TV’nin spikeri Yusuf Ozan, ABD’li Pfizer şirketiyle birlikte koronavirus aşısı geliştiren Alman BioNTech firmasının kurucusu CEO’su Prof. Dr. Uğur Şahin’i Türkçesiyle alay ederek aşağıladı. Ozan, “Keşke Almanca konuşsaydı, tercüme yapardık daha kolay anlaşılırdı. Bol paralarla 35’inden sonra Türkiye’ye gelen yabancı futbolcular kadar konuşabiliyor” ifadesini kullandı. Ozan’ın tavrı sosyal medyada tepki çekti (28 Aralık).

Bahçeli’den sonra Halk TV sunucusu: Halk TV’de Günün Raporu programının sunucusu Fatih Ertürk, konuğu İYİ Partili Ahmet Kamil Erozan’a MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli’nin kapatılması çağrısı yaptığı HDP’yle ilgili “Türkiye’nin varlığıyla ilgili bir parti görünmüyor. Peki HDP neden parlamentoda” sorusunu yöneltti. Ertürk sonraki sorusunda da HDP için “Türkiye üzerinden bir projenin bir payını kapmak için özel olarak kurulmuş bir parti” dedi. Ertürk’ün yorumları tepki topladı (17 Aralık).

Sofuoğlu üniversiteden “fuhuş evi” gördü: Akit TV’de Sabri Balaman’ın sunduğu “Derin Kutu” adlı programda konuşan Sakarya Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ebubekir Sofuoğlu, “Üniversiteler neredeyse fuhuş evleri” dedi. Stüdyodaki konuklar ise Sofuoğlu’na sözlerine “Hocam yapmayın. Biraz ağır oldu” karşılığını verdi. Sofuoğlu bunun üzerine “Gelin ben sizi gezdireyim. Siz nerede yaşıyorsunuz” ifadesini kullandı. Sakarya Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Fatih Savaşan sosyal medya hesabından konu ile ilgili “Üniversitemiz Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Ebubekir Sofuoğlu’nun ulusal bir kanalda yapmış olduğu açıklamaların kabul edilmesi ve hoş görülmesi hiçbir şekilde mümkün değildir. Söz konusu konuşma ile ilgili gerekli işlemler yapılacaktır” şeklinde bir açıklama yaptı (16 Aralık).

A Haber, Elçi ailesini hedef yaptı: CHPlı Mahmut Tanal, Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi’nin cenazesinde ailesinin ve kendi yer aldığı fotoğrafların A Haber’de çarpıtılarak hedef gösterilmesi ile ilgili A Haber ve sunucu Erkan Tan’ı savcılığa suç duyurusunda bulundu. A Haber’i RTÜK ve Basın Konseyi’ne şikâyet eden Tanal, A Haber’e düzeltme ve cevap yazısı da gönderdi (15 Aralık).

Payzın “bir zamanlar CNN Türk”ü anlattı: Uzun yıllar CNN Türk’te tartışma programları sunan gazeteci Şirin Payzın kanalın içindeki güç savaşlarına ilişkin konuştu. Kısa Dalga Podcast’ten Kemal Gökteş’a konuşan Payzın, iktidarın Gezi eylemlerinden sonra tamamıyla bambaşka bir yere evrildiğini, büyük bir kırılma yaşandığını söyledi. Tartışma programlarına çağrılmayacakların isim listesi olduğunu kaydeden Payzın, bir dönem Kürtler ve çözüm süreciyle

ilgili bir dönem cemaatle ilgili isimlerin alınmadığını dile getirerek “Bir dönem genel yayın yönetmeni editörlere (çağrılmayacaklara ilişkin) liste veriyordu. Ona da kanal yönetiminden liste geliyordu muhtemelen. Ama bir süre sonra farkına vardık ki esas listeler Ankara temsilcilerinden geliyormuş. Bence esas konuşmamız gereken bu” ifadelerini kullandı (14 Aralık).

Çakar’dan taciz ve tehdit: Beyaz TV’de yayınlanan Beyaz Futbol yorumcularından eski hakem ve spor yorumcusu Ahmet Çakar, beIN SPORTS Medya Hakları Direktörü Hande Sümertaş’ı canlı yayında “Bir daha saçının başının oynadığını hissedersen seni üzerim” diyerek tehdit etti. Çakar’ın “Etine dolgun bir kadınsın, 40’lı yaşlarındasın. Yıllar önce, çok enteresan bir Paris gecesinde benim bildiğim senin yaşadıklarını söylediğimde bana kızdın” şeklinde sürdürdüğü konuşmasına sosyal medyada büyük tepki çekti (8 Aralık)

Cem Küçük’ten “yeter”: Türkiye gazetesi köşe yazarı Cem Küçük, “26 Temmuz 2019’da bu köşede yazdım. Osman Kavala, Nazlı Ilıcak, Ahmet Altan cezalarını çektiler ve içeriden çıkmalılar. Nazlı Ilıcak çıktı. Hükûmet yargı konusunda gerekenleri söyledi. Top artık yargıçlarda. Osman Kavala ve Ahmet Altan’ı bırakın. Türkiye göreceksiniz rahatlayacak. Döviz ve ekonomi bu tahliyelere olumlu tepki verecektir” diye yazdı. (18 Kasım).

İktidar medyası “istifa”yı görmedi: İktidara yakın medya, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak’ın istifasıyla ilgili iddialara dair haber yapmadı. Sabah, Hürriyet, Milliyet, Yeni Şafak, Akşam, Posta, Takvim, Yeni Akit gazetelerinde istifa iddiası, birinci sayfalarda yer almadı. Bazı internet siteleri ise ilk saatlerde iddiayı haberleştirdi ancak hemen sonra haberler silindi. Evrensel, Birgün, Cumhuriyet, Sözcü, Karar, Halk TV, Tele1, KRT TV, BBC Türkçe, DW Türkçe, Sputnik, T24, Duvar gibi mecralarda kısa kısa sürede duyurulup manşetlere ve ekranlara taşınırken iktidara yakınlığıyla bilinen medya suskun kaldı. Albayrak Grubu’nun gazetelerinden Yeni Şafak, haberi yalnızca İngilizce hesabından paylaşıp dakikalar sonra paylaşımı ve haberi sildi. Anadolu Ajansı, Demirören Haber Ajansı ve İhlas Haber Ajansı konuya ilişkin en ufak bir bilgi bile paylaşmadı. Associated Press, Reuters ve AFP gibi uluslararası ajanslar ise haberi servis etti. Milyonlarca kişi tarafından takip edilen CNN Türk, NTV, A Haber, 24 TV gibi televizyon kanallarında ise ne bir KJ ne de bir altyazı geçildi. Benzer kanallardan yalnızca HaberTürk istifadan saatler sonra konuya dair yayın yaptı. RTÜK’ün CHP’li üyesi İlhan Taşcı, sosyal medya hesabından “RTÜK İzleme Merkezinde 1780 radyo ve televizyonu takip ediyorum, 5 televizyon kanalı dışında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak’ın istifa ettiği haberini veren kanal yok. Bu gazeteciliğin bittiğinin resmidir; yazık!” diye yazdı. Haberi birinci sayfadan Cumhuriyet, BirGün, Sözcü, Korkusuz, Milli Gazete, Yeniçağ, Dünya, Karar, Türkiye gazeteleri gördü (9 Kasım).

CNN Türk yayınında gerginlik: CNN Türk’te ABD seçimlerinin konuşulduğu programda Zafer Şahin, diğer program katılımcı gazeteci Razi Canikligil’i ABD vatandaşı olduğu için ABD anayasasına el basarak yemin etmekle itham edince “Sen öyle dar zihniyetli bir adamsın ki yurt dışında yaşayan milyonlarca insanı zan altında bırakıyorsun. Sen aptal, şapşal bir adamsın”

sözlerine maruz kaldı. Tartışma büyüyünce, Canikligil “Ben böyle seviyesiz bir programda bulunamam” diyerek yayını terk etti. Canikligil daha sonra tweet atarak, “Hepinizden özür diledim, günlerdir zor dayandım. Buraya kadarmış” ifadelerini kullandı. CNN Türk, izleyicilerinden özür diledi (5 Kasım).

ABD’de medya sahipliği sorgulaması: CNN Türk'te sabah saatlerinde Uğur Önver'in sunduğu yayında seçim konuşulurken konuk AB Uzmanı Can Baydarol, “Sabaha kadar CNN International izledim. Maşallah bu kadar Trump aleyhtarı bir yayının olması hakikaten enteresan. Karşısında da Fox News var. Yine de medyanın yüzde 90'ı şu anda muhalif cephede” dedi. Türkiye Gazeteciler Sendikası Yayın Organı Journo.com'un derlemesine göre Uğur Önver de bunun üzerine, “Hayret kendi medyasını nasıl kurmamış Trump? Berlusconi gibi” diye sordu. Soruya yanıt veren Baydarol şunları söyledi: “Sistemi çok net. Yani bir Başkanlık Sistemi diyoruz ama orada tabii çok ciddi bir denetim ve dengeleme sistemi var. O yüzden bazı özgürlük alanlarına dokunulamıyor. Bunun da altını çizelim” sözleriyle sorunu yanıtladı (5 Kasım).

A Haber, erken vereyim derken... ABD'de görevdeki başkan Donald Trump ve Demokratların adayı Joe Biden'ın yarıştığı başkanlık seçiminde ABD'li vatandaşların posta yoluyla gelen oylar haricinde sandık başından fiziki oy atma işlemleri de devam ederken A Haber'in seçim yayını gündeme oturdu. A Haber ABD'deki seçim sonuçlarını erken açıklamak isterken geçici sonuçlarla, örneğin New Hampshire eyaletinde, Trump'ı rakibi Biden'a karşı “yüzde 61,5 önde” gösterdi (4 Kasım).

Charlie Hebdo'ya tepkiler: Türkiye’de A Haber, Haberturk TV ve çok sayıda haber sitesi, Fransa merkezli Charlie Hebdo dergisinin kapağında, Cumhurbaşkanı Erdoğan üstünde iç çamaşırlarıyla koltukta otururken, başörtülü bir kadının eteğini kaldırıyor gösteren ve “Özel hayatında çok matrak” ifadesine yer veren karikatüre, “Ahlaksız Charlie Hebdo” başlıklı haberlerle tepki gösterdi. A Haber tepkisinde, “Fransız Charlie Hebdo dergisi Türkiye karşıtlığı noktasında giderek hadsizleşiyor. Hz.Muhammed'e hakaretler eden karikatürlerle seviyesizliğin dibine vuran Charlie Hebdo dergisi, yeni sayısında Başkan Erdoğan'ı iğrenç bir karikatürle hedef aldı” ifadeleri kullanıldı (28 Ekim).

Bildirici'den “Kaynağı gizli demeç mi olur!”: Medya Ombudsmanı Faruk Bildirici, yazısında Hürriyet, Akşam, Yeni Şafak ve Takvim gazetelerinde kaynağı gizlenerek verilen S-400'lerle ilgili aktarılan haberleri ele aldı. Dört gazetede de cümlelerin neredeyse birebir aynı olduğuna dikkati çeken Bildirici, “Gazetecilikte background yani kaynağı gizli tutulan haberler yazılır. Ama kaynağı gizli demeç olmaz!” dedi. Haberle okuyucunun yanıltıldığını savunan Bildirici, yazısında kaynağın Hulusi Akar olduğu iddiasına yer verirken Hürriyet, Akşam, Yeni Şafak ve Takvim gazetelerinin bu haber ve yazılarda "sözcülük" yaptığını belirtti: “Kaynağın görüşünü ismini gizleyerek aktarırsanız, gazetecilikten çok sözcülük yapmış olursunuz. Kaynağın kendi adını açıklayarak almadığı sorumluluğu, onun yerine siz üstlenirsiniz. Üstelik de verdiği bilgileri doğrulamadan, kontrol etmeden...” (24 Ekim).

“Eleştirel haberin yerini güzelleme aldı”: Medya Ombudsmanı Faruk Bildirici, “Dün incelediğim Akşam, Hürriyet, Milliyet, Cumhuriyet ve Sabah gazeteleri tanıtım söyleşileriyle doluydu, bu PR metinleri gazetecilik ürünü sayılamaz” dedi. Bildirici, “AKP iktidarıyla birlikte eleştirel haberler tamamen unutuldu. Ekonomi sayfaları, iş dünyasının tanıtımları ve ekonomi yönetimine güzellemelerle kaplandı. İş insanlarıyla yapılan tanıtım söyleşileri yaygın medyanın ekonomi sayfalarının günlük unsuru haline geldi” dedi. Bildirici, Sabah gazetesinde “Türkiye ‘göz’de üretim üssü olabilir” başlığıyla Atasun optik CEO’su Nihat Aydın ile söyleşi, Hürriyet gazetesinde “BES’te katılımcı rekoru kırıldı” başlığıyla Garanti BBVA Emeklilik Genel Müdürü Burak Ali Göçer ile söyleşi, Türkiye gazetesinde “Kasko ile endişeleri ortadan kaldırıyoruz” başlığıyla Ray Sigorta Genel Müdürü Koray Erdoğan ile söyleşi ve Cumhuriyet gazetesinin 27 Eylül 2020 tarihli sayısı için Limak Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Özdemir ile yapılan tanıtım söyleşisini örnek olarak saydı (20 Ekim).

TTB, Fincancı ve AYM hedefte: Türkiye, Yeni Şafak ve Aydınlık gibi gazeteler, Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın meslek odalarını tehdit ettiği süreçte TTB ve yeni Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı’yi hedef aldı. Erdoğan’ın “Terörle iç içe” diyerek hedef gösterdiği TTB, Türkiye gazetesi haberinde, Erdoğan’ın Teröristin ne işi var, TTB’nin başında” gibi mesajları öne çıktı. Yeni Şafak da, “Terör örgütü TTB’ye el koydu” manşetiyle çıktı. Aydınlık gazetesi, “Terör örgütünden birini TTB’nin başına geçirdiler” başlığı vardı. Sabah gazetesi ise, MHP lideri Devlet Bahçeli’nin “kapatılabilir” dediği Anayasa Mahkemesi’ni, “Işıkçı yargıca istifa çağrısı” manşetiyle gündeme getirdi (15 Ekim).

Gazeteler Paylan’ı hedef yapan ilanı bastı: HDP milletvekili Garo Paylan, Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi’nin (ASAM) yayınladığı ve kendisini Azerbaycan-Ermenistan çatışması üzerinden hedef gösterdiği gerekçesiyle bildiri ve bazı gazetelere verdiği ilanla ilgili suç duyurusunda bulunacağını bildirdi (2 Ekim).

Anayasa Mahkemesi Kararları

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde, Anayasa Mahkemesi (AYM), gazeteci yazar Ahmet Altan’ın 2019’da tekrar tutuklanmasıyla ilgili “kişi hürriyeti ve güvenliği” ve “ifade ve basın özgürlüğü” haklarının ihlalinin iddia edilemeyeceğine karar verdi. Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA) avukatları, “Terör örgütü üyeliği” ve “terör örgütü propagandası” suçlamalarıyla tutuklanan Aziz Oruç’un dosyasını Anayasa Mahkemesi’ne taşıdı.

Anayasa Mahkemesi (AYM), geçen yılın aynı döneminde, yedi gazeteci ve iki İnternet sitesi (Yüksekova Güncel Haber ve Diken), bir siyasetçi, bir avukat ve de bir heykeltıraşın başvurusunda, toplam 60 bin 110 TL tazminata hükmetmişti. AYM, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu’nun (RTÜK) para cezasını ödeyemeyen radyo ve televizyonların yayını durdurmasına ilişkin hükmü ifade özgürlüğüne aykırı buldu. Ayrıca AYM, dünyanın en büyük çevrimiçi

ansiklopedisi Wikipedia'nın Türkiye'de 29 Nisan 2017'den beri Türkiye'de sansürlü oluşunu "ifade özgürlüğü ihlali" olarak değerlendirdi.

AYM'den Altan'a ikinci ret: Anayasa Mahkemesi (AYM), 23 Eylül 2016'da tutuklanan gazeteci Ahmet Altan'ın bir hafta serbest kalıp 13 Kasım 2019'da tekrar tutuklanmasıyla ilgili "kişi hürriyeti ve güvenliği" ve "ifade ve basın özgürlüğü" haklarının ihlalinin iddia edilemeyeceğine karar verdi; bu konuda Altan'ın avukatı Figen Albuğa Çalıkuşu'nun yaptığı bireysel başvuruyu kabul edilemez buldu. AYM gerekçesinde, Anayasa'nın kişilerin fiziksel hürriyetlerini güvence altına alan 19. maddesinin kişi hürriyetinin kısıtlanmasına imkân tanıdığı durumlardan birinin de "mahkemelerce verilmiş hürriyeti kısıtlayıcı cezaların ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi" olarak belirlendiği kaydedildi. Altan'ın tahliye edildiği ve yeniden tutuklandığının hatırlatıldığı gerekçede, Altan'ın "suç isnadına bağlı tutulma" halinin hakkında ilk derece mahkemesince mahkûmiyet hükmüyle birlikte tahliye kararının verildiği 4 Kasım 2019'da sona erdiği savunuldu. İstanbul Başsavcılığı, 6 Kasım 2019'daki tahliye kararına, cezanın artabileceği gerekçesiyle itiraz etti ve Altan, İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesinin kararıyla 13 Kasım 2019'da tekrar tutuklanarak cezaevine gönderilmişti. Çalıkuşu, dosyayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşıyacıklarını bildirdi (2 Aralık).

MLSA Oruç dosyasını AYM'ye taşıdı: Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA) avukatları, 11 Aralık 2019 tarihinde gözaltına alınıp "Terör örgütü üyeliği" ve "Terör örgütü propagandası" suçlamalarıyla tutuklanarak Patnos L Tipi Cezaevi'ne gönderilen gazeteci Aziz Oruç'un dosyasını Anayasa Mahkemesi'ne taşıdı. Başvuruda, Anayasa'nın 19. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 5. maddesinde düzenlenen "kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı"nın ihlal edildiği ifade edildi. Gazetecilik kimliğine vurgu yapılan Oruç'un haksız ve hukuka aykırı olarak gözaltına alınıp tutuklandığının savunulduğu başvuruda, özgürlüğünden mahrum bırakılmasının hem basın hem de ifade özgürlüğüne müdahale niteliğinde olduğu belirtildi. Başvuruda, kişilerin hak ve özgürlüklerinin kötü niyetli bir şekilde sınırlandırılmasını yasaklayan AİHS'in 18. Maddesini ihlaline dair iddiaya da atıf yapıldı (6 Kasım).

AİHM Kararları

Türkiye, 2021 yılına kararlarını uygulamadığı ve meydan okuduğu Avrupa Konseyi ve AİHM ile üst düzey ve yaptırma yol açabilecek bir krizle giriyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, tutuklu HDP eski eş genel başkanı Selahattin Demirtaş ile ilgili "Demirtaş teröristtir, AİHM kararını tanımıyoruz" yönlü açıklamalar yaparken, AİHM Büyük Dairesi'nin tahliye yönünden verdiği kararından ardından tahliye başvuru yapan Demirtaş'ın avukatları yargıdan eli boş döndü.

Diğer yandan Türkiye, AİHM önünde "ifade özgürlüğü" anlamında tarihin en ağır cezalarla karşılaştığı dönemlerden birini yaşadı: Cumhuriyet gazetesi önceki dönem yönetici ve çalışanı

olarak dokuz gazetecinin yaptığı başvuruda Türkiye'yi keyfi şekilde gazeteci tutuklamaktan toplam 144 bin Avro (yaklaşık 1 milyon 397 bin 200 TL) tazminata mahkum etti.

Eski İnsan Hakları Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. İbrahim Kaboglu ve Prof Dr. Baskın Oran ile siyasetçi Halil İmrek'in ifade özgürlüğü başvurular da dahil edilirse bu dönemde verilen mahkumiyetlerin toplamı 153 bin avroyu (1 milyon 480 bin 400 TL) buluyor.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), geçen yılın aynı döneminde, Terörle Mücadele Kanunu uyarınca cezai işlem gören ikisi belediyece biri siyasi aktivist olmak üzere üç kişinin yaptığı üç ayrı başvuruda, Türkiye'yi 16 bin 500 avro (toplam 104 bin 200 TL) tazminat ödemeye mahkum etmişti.

Şık'a hapiste AİHM mahkumiyeti: AİHM, Cumhuriyet gazetesinin eski yazar ve çalışanlarına yönelik operasyon kapsamında 29 Aralık 2016'da tutuklanıp 14 ay sonra tahliye edilen Cumhuriyet gazetesi eski muhabiri Ahmet Şık'ın tutuklanmasının “özgürlük ve güvenlik” ile “ifade özgürlüğü” haklarının ihlali oluşturduğuna hükmetti. AİHM'nin ifade özgürlüğü ihlal kararı Türkiye yargıcı Saadet Yıldız'ın şehriyle 1'e karşı 7 oyla alındı. Diğer yandan AİHM, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde belirtilen hakların keyfi şekilde kısıtlanmasına ilişkin 18. Madde temelinde oy çokluğuyla bir ihlal görmediğini bildirdi. Karara göre Türkiye Şık'a, 16 bin avro (yaklaşık 147 bin TL) tazminat ödeyecek (24 Kasım).

Siyasetçi İmrek AİHM'de kazandı: AİHM, EMEP Partisi Adana'daki yöneticilerinden Halil İmrek'in Newroz kutlamasında yaptığı konuşmadan gözaltına alınıp 16 Eylül 2006'da “terör örgütü propagandası” iddiasıyla 1 yıl hapse mahkum edilmesini ifade özgürlüğünün ihlali olarak değerlendirdi. Nisan 2006'da gözaltına alınan İmrek, 18 Mart 2006'da Adana'daki kutlamalara katılması ve Osmaniye ilçesinde 19 Mart 2006'da yaptığı konuşması delil gösterilerek tutuklanmıştı. AİHM, İmrek'e verilen cezaıyla, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. Maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiğine hükmetti. Türkiye, İmrek'e 5 bin Euro (yaklaşık 46 bin TL) manevi tazminat ödeyecek (10 Kasım).

AİHM'den sekiz gazeteci mahkumiyeti: AİHM, Cumhuriyet gazetesinin eski yönetici, yazar ve çalışanlarının 31 Ekim 2016'da gözaltına alınarak “FETÖ ve PKK'ye üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek” iddiasıyla tutuklanmasının “özgür ve güvenlik” ve “ifade özgürlüğü” haklarının bir ihlal olduğuna oybirliğiyle karar verdi. AİHM, gazetenin dönemin Genel Yayın Yönetmeni Murat Sabuncu ve Akın Atalay ile karikatürist Musa Kart dahil olmak üzere Önder Çelik, Mustafa Kemal Güngör, Hakan Karasinir, Güray Tekin Öz ve Bülent Utku'ya ayrı ayrı 16'şar bin Euro olmak üzere toplam 128 bin Euro manevi tazminat (yaklaşık 1 milyon 242 bin TL) ödenmesini kararlaştırdı. AİHM gerekçeli kararında Cumhuriyet gazetesi eski çalışanlarının gözaltına alınmaları ve mahkeme öncesi tutukluluk hallerinin mantıklı gerekçelere dayanmadığı görüşüne vardı. Türkiye yargıcı Saadet Yüksel'in imzasını taşıyan kararda, “Cezai prosedür kapsamında

başvurucuların, gazetecilik yaptıkları için tedbir amaçlı tutuklanması, ifade özgürlüğü haklarının icrasına belirgin bir müdahale oluşturmuştur” deniliyor. Gazetecilere ilişkin İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi’nin verdiği ağır mahkumiyetlere dair kararlar Yargıtay aşamasında bulunuyor. Kararların onanması durumunda bazı gazeteciler yeniden hapishaneye gönderilebilir (10 Kasım).

Oran ve Kaboğlu AİHM’de kazandı: AİHM, 2004’te ‘azınlıklar ve kültürel haklarla’ ilgili hazırladıkları rapor sonrasında ağır hakaret ve aşırı milliyetçi grupların ölüm tehditlerine maruz kalan İnsan Hakları Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. İbrahim Kaboglu ve Prof Dr. Baskın Oran’ın ifade özgürlüğü hakkının ihlal edildiğine hükmetti. AİHM, aile ve özel yaşama saygı hakkıyla ilgili 8. maddenin ihlal edildiği suçlamasıyla yapılan başvuruyu ise kabul etmedi. Oran ve Kaboğlu, Milletvekili Süleyman Soylu’nun “entelektüel dönekler, zehirli salya saçan ve yurt dışından emir alan hainler” şeklindeki sözlü saldırılarına maruz kalmıştı. Karar gereği, Türkiye’ye Oran ve Kabaoglu’na 2’şer bin Euro (toplam yaklaşık 37 bin 200 TL) maddi tazminat ödeyecek (20 Ekim).

Hakimliğin “sendika.org inadı” AİHM’de: AİHM, sendika.org sitesinin erişime engellenmesi davasında Türkiye’den 8 Ocak 2021’e dek savunma yapmasını istedi. sendika.org avukatlarından Av. Doğan Tonguç Cankurt, erişim engelleriyle ilgili AİHS’nin 18. maddesinden hükümete soru yöneltilmesinin bir ilk olduğuna işaret etti. 2015’ten bu yana sendika.org’a yönelik erişim engelleri ve Anayasa Mahkemesi’nin (AYM) yaklaşık 5 yıl boyunca dosyayı ele almaması üzerine sendika.org avukatları 10 Şubat 2020’de AİHM’e başvurmuş ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 10, 13 ve 18. maddelerinin ihlal edildiğini iddia etmişti. AYM, 11 Mart’ta aldığı “ihlal” kararı ise yerel Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği’nce uygulanmamıştı (19 Ekim).

RTÜK’ten Haberler

Ekim-Kasım-Aralık 2020 döneminde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) “toplumun yanlış yönlendirildiği” gerekçesiyle uzmanların konuk olarak katıldığı programlar için uyarı yayınladı.

CHP kontenjanından seçilen RTÜK üyesi İlhan Taşçı, Berat Albayrak’ın istifasının Türkiye radyo ve televizyonlarında yer bulmayışına dair, “gazeteciliğin bittiğini” dile getirdiği bir açıklama yaptı. Taşçı eleştirel yayın yapan kanallara iktidara yakınlığıyla bilinen kanallardan 25 kat ceza kesildiğine işaret eden RTÜK 2020 karnesini yayınladı.

Rapor döneminde, muhalif TV kanallarına idari para cezaları verilmeye devam ederken, TRT Haber’e 4 ilkenin ihlali nedeniyle yalnızca uyarı cezası verildi.

İnternette yayın yapan platformlarının RTÜK’ten lisans alması şart koşan yönetmeliği kabulünün ardından RTÜK, “Çocuklara, güçsüzlere ve engellilere karşı istismar içeremez ve şiddeti teşvik edemez” hükmünün ihlal edildiği gerekçesiyle “Cuties” (Minnoşlar) adlı filmin Netflix kataloğundan çıkarılmasına karar verdi.

Taşçı'dan RTÜK 2020 karnesi: CHPLi RTÜK üyesi İlhan Taşçı, 1 Ocak 2020 ile 25 Aralık 2020 tarihleri arasını kapsayan döneme ait RTÜK 2020 karnesini raporlaştırdı. 2020 içerisinde RTÜK'e yapılan şikayetler ve kurumun şikayetlerle ilgili verdiği cezaları içeren rapora göre iktidara yakınlığıyla bilinen kanallara yıl içerisinde yalnızca 400 bin TL para cezası kesildi. Eleştirel yayın yapan kanallara ise bunun 25 katını olan 10 milyon TL'lik ceza kesildi (28 Aralık)

RTÜK'ten "Uzman" uyarısı: RTÜK, "sanki her alanın uzmanı imiş gibi her programda hukukçu, terör uzmanı, siyaset bilimci, sağlık bilimci, deprem bilimci vb farklı unvanlar kullanmak suretiyle gündemde hangi konular varsa onun üzerine yorum yapan konuklar" hakkında uyarı mesajı yayımladı. RTÜK açıklamasında, "Bilindiği üzere televizyonlarda birbirinden farklı birçok konuda programlar yayınlanmaktadır. Bu programlara alanlarında uzman olduğu belirtilen kişiler konuk olarak katılmaktadır. Bu kişilerin bir kısmının gün içerisinde içerik olarak birbiriyle alakası bulunmayan programlara katılarak sanki her alanın uzmanı imiş gibi her programda hukukçu, terör uzmanı, siyaset bilimci, sağlık bilimci, deprem bilimci vb farklı unvanlar kullanmak suretiyle gündemde hangi konular varsa onun üzerine yorum yaptıkları görülmektedir. Maalesef ki uzman olduklarını iddia ettikleri alanlarında yeterli derecede bilgi sahibi olmayan bu kişilerden bir kısmının yaptıkları değerlendirmelerin kamuoyunu bilinçlendirmekten ziyade toplumu yanlış yönlendirdiği de görülmektedir. Programlarda yaşanan bu tarz sorunlarla ilgili olarak izleyiciler başta olmak üzere, çeşitli kamu kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları tarafından Üst Kurulumuza çok sayıda şikayet başvurusu yapılmaktadır" denildi (18 Aralık).

RTÜK'ten HaberTürk TV'ye "haksız" ceza: RTÜK, CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın [HaberTürk TV](#)'de katıldığı programda, Başarır'ın Tank Palet Fabrikası-Katar ilişkisiyle ilgili sözleri nedeniyle kanala beş kez program durdurma ve en üst sınırdan para cezası vermeyi kararlaştırdı. Cezayı Twitter'dan duyuran CHP kontenjanından seçilen RTÜK üyesi Okan Konuralp, "Yayın moderatörünün, RTÜK içtihatlarına uygun olarak, konuşunun sözlerini izah etmesine, açıklık getirmesine olanak tanıyan bir yaklaşım gösterdiği ve yaptırıma dayanak olan uzman raporunun eksik olması, bazı ifadelerin değerlendirilmesinde yanlışlıklar bulunduğu gerekçeleriyle kurulun oy çokluğuyla aldığı karara katılmadım" şeklinde paylaşım yaptı. Konuralp ile birlikte İlhan Taşçı, 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde yer alan "Türkiye Cumhuriyeti devletinin varlık ve bağımsızlığına, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Atatürk ilke ve inkılaplarına aykırı olamaz" ilkesine aykırılık iddiasıyla verilen karar için karşı oy kullandı (2 Aralık).

RTÜK üyesi Taşçı'nın şaşkınlığı: CHP kontenjanından seçilen RTÜK üyesi İlhan Taşçı, Türkiye'de yayın yapan 1780 radyo ve televizyondan sadece beşinin Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın istifa haberini verdiğini yazdı. Twitter hesabından açıklama yapan Taşçı, "RTÜK İzleme Merkezi'nde 1780 radyo ve televizyonu takip ediyorum, 5 televizyon kanalı dışında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın istifa ettiği haberini veren kanal yok. Bu gazeteciliğin bittiğinin resmidir; yazık!" ifadesini kullandı (9 Kasım).

Tele 1'e RTÜK cezası: RTÜK, Tele 1 kanalına, “Gün Başlıyor” programında sunucu Musa Özügürlü'nün “Erdoğan'ın, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun başında olduğu teşkilatın memurları Türkiye’de cemevlerine girip rahatlıkla işyebiliyorlar” şeklindeki ifadeleri nedeniyle idari para cezası kesti. Kurul, yayında eleştiri sınırı aşılarak polis teşkilatının hiçbir kanıt, bilgi ve belgeye dayanmayan şekilde zan altında bırakıldığını savundu. RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin yayından sonra yaptığı açıklamada, “Tele 1 sunucusunun bahse konu yayında muhalefet etme psikolojisiyle kahraman polislerimize iftira atması kabul edilemez. Kendisini esefle kınıyorum” demişti (9 Kasım).

TV5'e RTÜK cezası: RTÜK, TV5 kanalında yayımlanan “Gündem Ankara” programında, Elazığ depreminden sonra bir cenaze sahibinin dile getirdiği sözlerin aktarılması nedeniyle kanala 25 bin 881 TL para cezası verdi. Programda ifade edilen “Mesela bir cenaze sahibi, taziyeye gittiğimizde söyledi. Dedi ki, ‘Biz geceden beri bekliyoruz, cenazemizi bize teslim edecekler diye. Sabah oldu, teslim etmediler. Öğlene yaklaştık, en son bir kamu görevlisi geldi, ‘İkindi namazına Cumhurbaşkanı gelecek. Cenazeleri onunla beraber kaldıralım istiyoruz, ikindi namazında’ dedi. Taziye sahibi, ‘Ben de isyan ettim kardeşim!’ dedi... şeklindeki sözler cezaya gerekçe yapıldı (22 Ekim).

Halk TV'ye “Aliyev” cezası: RTÜK, Halk TV'de yayımlanan programda gazeteci Levent Gültekin'in Azerbaycan'a ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e yönelik yorumu nedeniyle üst sınırdan idari para cezası uygulanması kararı aldı. RTÜK programdaki sözlerle “eleştiri sınırının aşıldığı”nı savundu. Programda Gültekin'in Azerbaycan-Ermenistan ilişkilerine ilişkin sarf ettiği, “...Azerbaycan devlet mi gerçekten? Bir aşiret, demokrasi yok, hukuku yok, otoriter yönetim var, seçim yok. Paranın üzerinde yüzüyorlar, bugüne kadar adam gibi bir devlet kurmamışsın, 30 yıldır senin toprakların işgal edilmiş...” sözleri cezaya gerekçe yapıldı (7 Ekim).

TRT Haber'e uyarı cezası: RTÜK, TRT Haber’de yayınlanan Derin Analiz programında “Hukukun üstünlüğü”, “İnsan onuru”, “Tarafsızlık” ve “haber kaynağının belirtilmesi” başlıklarına ilişkin ilkelerin ihlali nedeniyle kanala uyarı cezası verdi (23 Eylül).

Netflix'e RTÜK uyarısı: RTÜK, “Çocuklara, güçsüzlere ve engellilere karşı istismar içeremez ve şiddeti teşvik edemez” hükmünün ihlal edildiği gerekçesiyle “Cuties” (Minnoşlar) adlı filmin Netflix kataloğundan çıkarılmasına karar verdi (9 Eylül).

RTÜK Cezaları

Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Ekim-Kasım-Ağustos 2020 döneminde haber ve program yayımlarından dolayı TV kuruluşlarına 110 kez idari para cezası ve toplam 16 kez yayın durdurma cezası ve 1 kez uyarı cezası verirken bu dönemde Radyo Harman’a iki kez program durdurma ve 2.957 TL idari para cezası verdi.

Kurul, televizyon kanallarına toplam 6.419.413 TL idari para cezası verdi. (Reklam ve ticari yayınların değerlendirme dışı bırakıldığı “RTÜK cezaları” bölümü, RTÜK’ün 13 Ağustos - 27 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirdiği 12 toplantının kayıtları incelenerek hazırlandı)

RTÜK; kanallara “kişileri fal veya batıl inançlar yoluyla istismar edemez” ilkesinin ihlali nedeniyle 88 kez ve hükmün yaptırım kararının tebliğinden itibaren bir yıl içinde tekraren ihlali nedeniyle 10 kez yayın durdurma; insan onurunu ihlalden 6 kez para cezası; “milli manevi değerler”e ilişkin ilkenin ihlali nedeniyle 7 kez, “Türkçenin kullanıma” ilişkin ilkenin ihlali nedeniyle 2 kez, “Ayrımcılık”tan 3 kez; “terör övme” gerekçesiyle 1; “tarafsızlık” ilkesini ihlalden 1 ve “çocuk ve gençlerin gelişimine ilişkin” ilkenin ihlalden 2 kez idari para cezası verdi. “Hukukun üstünlüğü”, “İnsan onuru”, “Tarafsızlık” ve “haber kaynağının belirtilmesi” başlıklarına ilişkin ilkelerin ihlali nedeniyle de bir kanala 1 uyarı cezası verdi.

RTÜK, bir radyoya “bölücülük” gerekçesiyle bir kez idari para cezası verdi.

RTÜK geçen yılın aynı döneminde, CHP kontenjanından üyesi deneyimli gazeteci Faruk Bildirici'nin üyeliğini düşürmüş ve bu nedenle mahkemelik olmuştu. RTÜK, Ekim-Kasım-Aralık 2019 döneminde, yayınlarından dolayı radyo ve televizyonlara yönelik yaptırımlara dair sitesinde herhangi bir toplantı kaydı paylaşmadı.

Batıl inanç: RTÜK, 6112 sayılı Kanun’un 8. maddesinin birinci fıkrasının (r) bendinde yer alan; “Yayın hizmetleri... kişileri fal veya batıl inançlar yoluyla istismar edemez” ilkesinin ihlali nedeniyle, TV kanallarına toplam **2.227.528 TL** para cezası ve hükmün yaptırım kararının tebliğinden itibaren bir yıl içinde tekraren ihlali nedeniyle Süper TV’ye toplam 10 kez yayın durdurma cezası verdi.

İnsan onuru ve özel hayatın gizliliği: RTÜK, İnsan onuru ve özel hayatın gizliliği: 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesindeki "insan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz, kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez" ilkesinin ihlali nedeniyle toplam **927.409 TL** olmak üzere, Halk TV’ye (Şimdiki Zaman Siyaset ve İki Bakış İki Yorum) 51.672 TL ve ; TV 8’e (Doya Doya Moda) 823.242 TL; TELE 1 TV’ye 25.881 TL, AKİT TV’ye 733 TL, KRT TV’ye (Gündem Özel) 25.881 TL, idari para cezası verdi. RTÜK, TRT Haber’de yayınlanan Derin Analiz programı için de bu ilkenin ihlalden bir uyarı cezası verdi.

Milli ve manevi değerler: RTÜK, 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan; “Toplumun millî ve manevî değerlerine, genel ahlaka ve ailenin korunması ilkesine aykırı olamaz” ilkesine aykırı yayın yapmak gerekçesiyle, kanallara toplam **1.712.849 TL** idari para cezası verdi (ATV - 463.332; FOX TV - 527.071; KANAL D - 335.952 TL; SHOW TV - 276.221 TL; ULUSAL TV - 25.881; TLC TV - 84.392 TL).

Türkçe’nin kullanımı: RTÜK 6112 sayılı Kanun'un “Türkçenin, özellikleri ve kuralları bozulmadan doğru, güzel ve anlaşılır şekilde kullanılmasını sağlamak zorundadır; dilin düzeysiz, kaba ve argo kullanımına yer verilemez”, ilkesine aykırılıktan FOX TV’ye (FOX TV Ana Haber Bülteni) 527.971 TL ve Beyaz TV’ye (Derin Futbol) 85.959 TL olmak üzere toplam **613.930 TL** idari para cezası verdi.

Ayrımcılık: RTÜK, 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan "İrk, renk, dil, din, tabiiyet, cinsiyet, engellilik, siyasî ve felsefî düşünce, mezhep ve benzeri nedenlerle ayrımcılık yapan ve bireyleri aşağılayan yayınları içeremez ve teşvik edemez" ilkesinin ihlali nedeniyle, Haber Global ve Meltem TV'ye her bir kanal için 3 kez yayın durdurma ve 25.881 idari para cezası, TELE 1 TV'ye 25.881 TL idari para cezası olmak üzere toplam 6 kez yayın durdurma ve toplam **77.643 TL** idari para cezası verdi.

Bölücülük: RTÜK, 6112 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde belirtilen, "Türkiye Cumhuriyeti Devletinin varlık ve bağımsızlığına, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne" dair ilkesinin ihlali nedeniyle, Radyo Harman'a iki kez program durdurma ve 2.957 TL idari para cezası verdi

Terör: RTÜK, Terörü övemez ve teşvik edemez, terör örgütlerini güçlü veya haklı gösteremez, ... özelliklerini yansıtıcı nitelikte olamaz." ilkesinin ihlali nedeniyle TELE 1'ye (Evrensel Gazetesi Reklamı) **39.000 TL** idari para cezası verdi.

Tarafsızlık ilkesi: RTÜK, "Tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerini esas almak ve toplumda özgürce kanaat oluşumuna engel olmamak zorundadır; soruşturulması basın meslek ilkeleri çerçevesinde mümkün olan haberler, soruşturulmaksızın ve doğruluğundan emin olunmaksızın yayınlanamaz..." ilkesinin ihlali nedeniyle, Akit TV' (Gün Başlıyor) **25.881 TL** idari para cezası verdi

Çocuk ve gençlerin gelişimi: RTÜK, 6112 Sayılı Kanununun 8. maddesinin 2. fıkrasında yer alan "Korumalı saatlerdeki program tanıtımlarında çocuk ve gençlerin fiziksel, zihinsel veya ahlakî gelişimine zarar verebilecek türde şiddet, cinsellik ve benzeri unsurlar taşıyan içeriklere yer verilemez" ilkesine aykırılıktan toplam **795.161 TL** olmak üzere, TV 8'e (SURVIVOR) 769.280 TL ve TELE 1'e 25.881 TL idari para cezası verdi.